

Fidijini učenici i sledbenici

Fidijini učenici i saradnici na ukrašavanju
Partenona (metope i friz)

Hram i balustrada Nike Apteros

Alkamen

Agorakrit

Kresilas

Kalimah

nadgrobne stele i beli lekiti

kratak pogled na novčarstvo

Fidijini učenici i saradnici metope i friz Partenona

Fidijin stil dominirao je u atinskoj skulpturi do kraja V veka, a i kasnije je imao jakog uticaja na atinske vajarke

O Fidijinim učenicima, saradnicima i savremenikima sačuvana su izvesna obaveštenja i u antičkim pisanim izvorima, a naročito se ističu Alkamen, Agorakrit i Kresilas

Podsećanje na dela koja su, po svemu sudeći, na Partenonu uradili njegovi učenici i saradnici

- Metope Partenona

istok- Gigantomahija (14)

zapad- Amazonomahija (14)

sever- Trojanski rat (32)

jug- Kentauromahija i Erehtejeve kćeri (32)

- Friz Partenona

Panatenejske svečanosti:

od zapada (okupljanje povorke, Kerameikos)

preko severa i juga (put procesije)

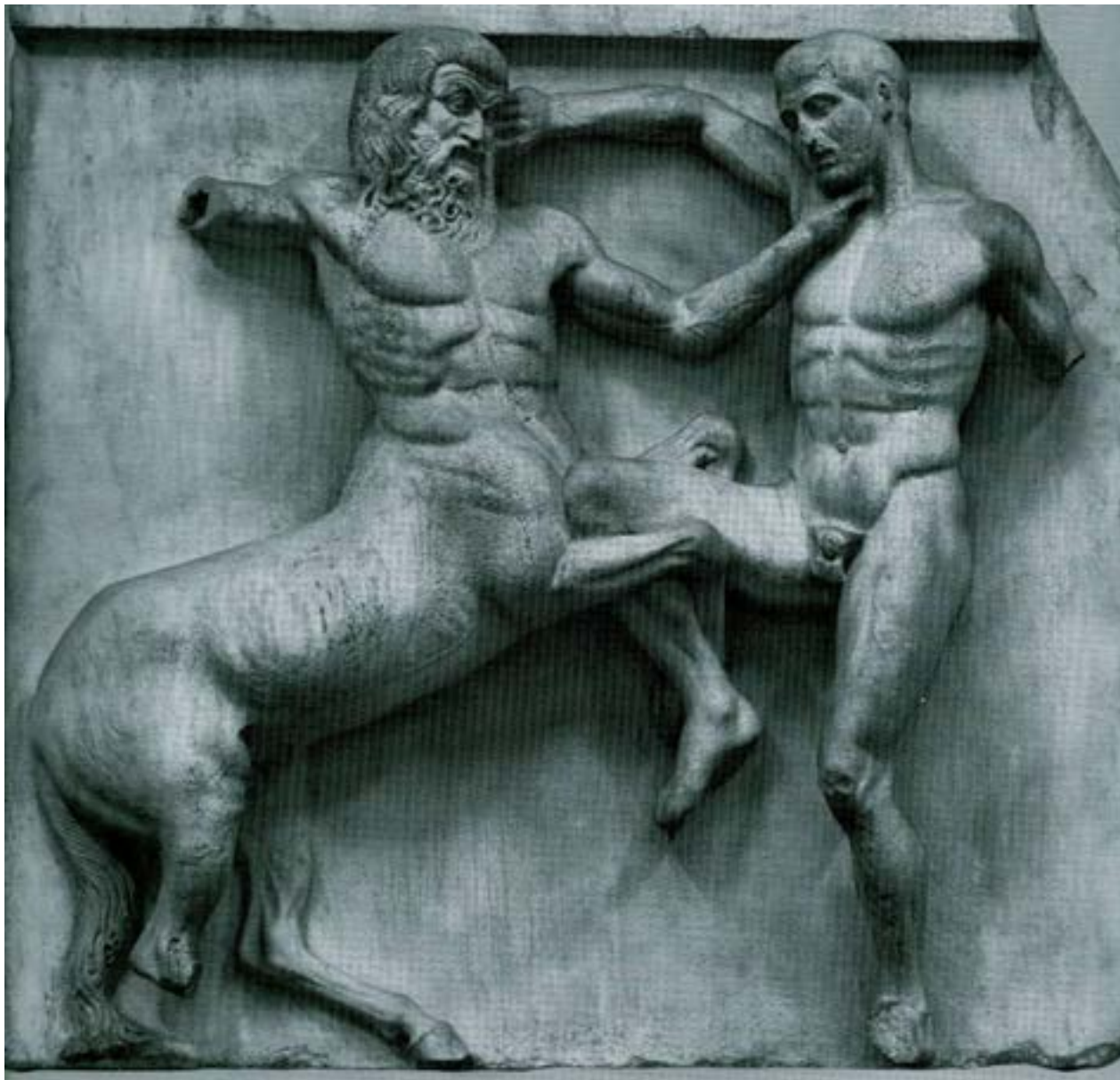
do istoka (Akropolj, Partenon i Olimp)

Partenon, metope, južna strana, Kentauromahija .

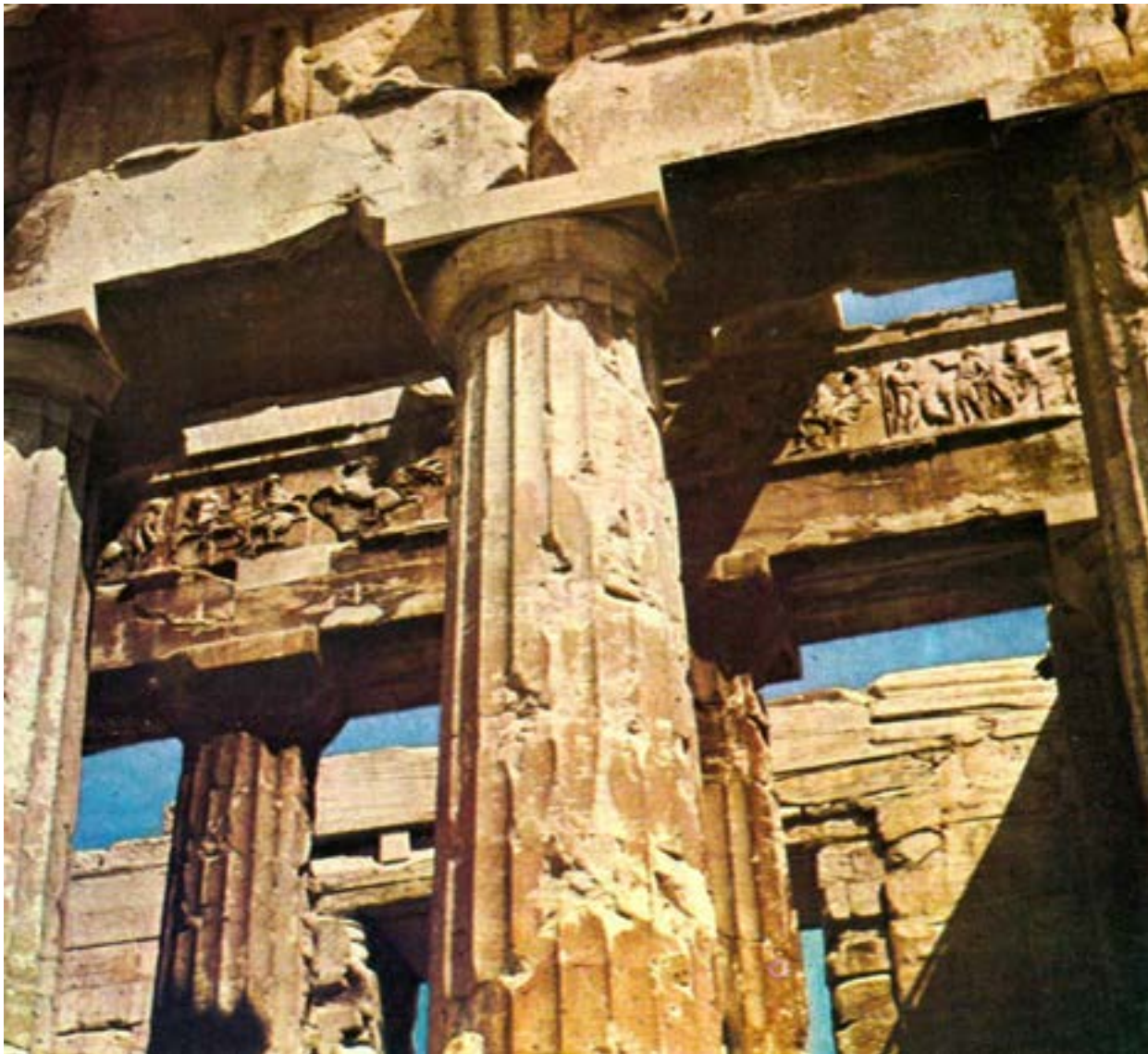
Partenon, metope, južna strana, Kentauromahija .

Partenon, metope, južna strana, Kentauromahija .

Partenon, metope, južna strana, Kentauromahija, poređenje tri primera

Partenon, friz sa Panatenejskim svečanostima
predstavljen oko cele

Partenon, friz, zapadna strana

Partenon, friz, severna strana

Partenon, friz, severna strana

Partenon,
friz,
severna strana,
detalj

Partenon,
friz,
severna strana,
detalj

Partenon,
friz,
severna strana,
detalj

Partenon, friz, južna strana

Partenon,
friz,
južna strana,
detalj

Partenon, friz, istočna strana

Partenon, friz, istočna strana

Partenon, friz, istočna strana

Partenon,
friz,
istočna strana

Partenon, friz, istočna strana

Atina i Peloponeski rat (431-404) do Nikijinog mira (421-415)

Dve glavne sile sredinom V veka bili su Atinski pomorski savez i Peloponeski savez sa Spartom na čelu

Atina je težila da zavlada trgovačkim putem koji je vodio na zapad, ka Siciliji, koju je držao Korint, član Peloponeskog saveza

Povod za rat bile su stranačke borbe na Krfu

Rat protiv Sparte i njenih saveznika, Peloponeski rat, sa izvesnim prekidima, trajao je od 431. do 404.

Izrada skulptura velikih dimenzija bila je obustavljena zbog rata

Spartanska vojska upala je u Atiku, uništila seoska polja i došla pred gradske zidove Atine

Izbeglice su se sklonile u grad i potom je u Atini izbila epidemija kuge u kojoj je umro Perikle

Započele su partijske borbe u Atini tokom kojih su se sukobljavali i smenjivali mnogi arhonti

Nakon što je Nikija preuzeo vlast, ubrzo je sklopljen Nikijin mir koji je uspostavljao pređašnje stanje i trebalo da traje 50 godina, ali je živio samo šest godina (421-415)

Atina i Peloponeski rat od kraja Nikijinog mira 415. do 404.

Nakon šest godina trajanja Nikijinog mira rat je ponovno buknuo
U Atini su opet dominirale partijske borbe i smene, kao i promene političkih strana
Atinska flota 415. pošla je u pohod na Siciliju koji se završio potpunim porazom

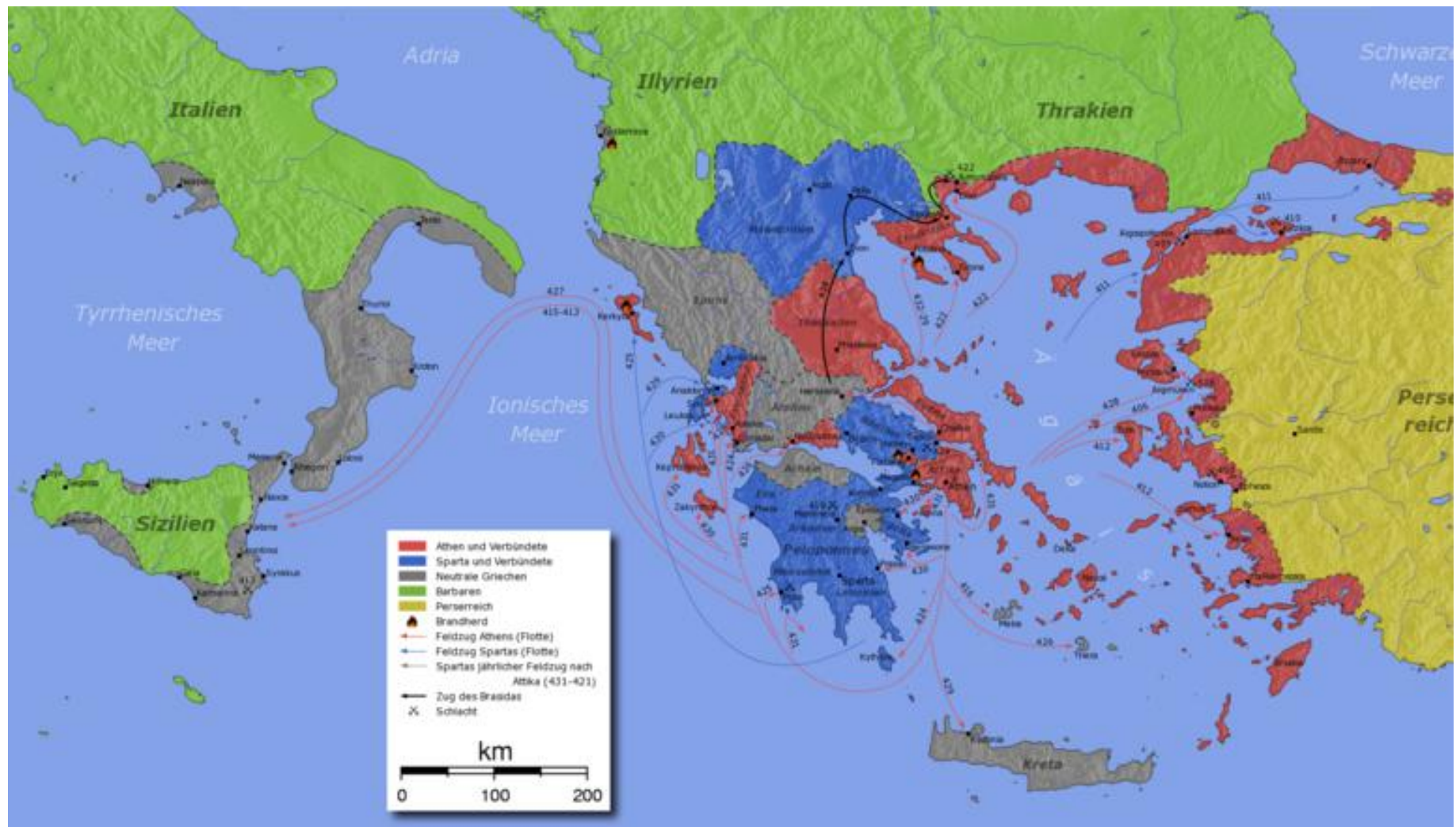
Sparta je sklopila savez sa Persijom koja joj je obećala novčanu podršku i ponovo
prešla u ofanzivu

U Atini je 411. došlo do prevrata čime je vlast došla u ruke oligarha, ali je ubrzo sam
narod ponovo uspostavio demokratsko uređenje

Atina je bila u ekonomskoj i političkoj krizi i saveznici su joj otkazivali lojalnost
Atinjani su uzeli poslednje blago iz Partenona da bi sagradili novu flotu i u početku
bila prilično uspešna, ali ju je, ipak, 405. spartanska flota potpuno razbila

Atinjani su morali da se predaju Spartancima 404. i da prihvate njihove ponižavajuće
uslove

U tim teškim uslovima delali su veliki naučnici, kao što su filozof Sokrat (470-399),
lekar Hipokrat (469-399), pisci Sofokle (496-406) i Euripid (485-406) i istoričar
Tukidid (454-400)

Peloponeski rat (431-404)

Siciliju držao Korint, član Peloponeskog saveza,
 Atinska flota 415. poražena u pohodu na Siciliju,
 Nikijin mir (421-415), prevrat u Atini 411, kraj rata 404.

Mali hram Nike Apteros, 427-407.

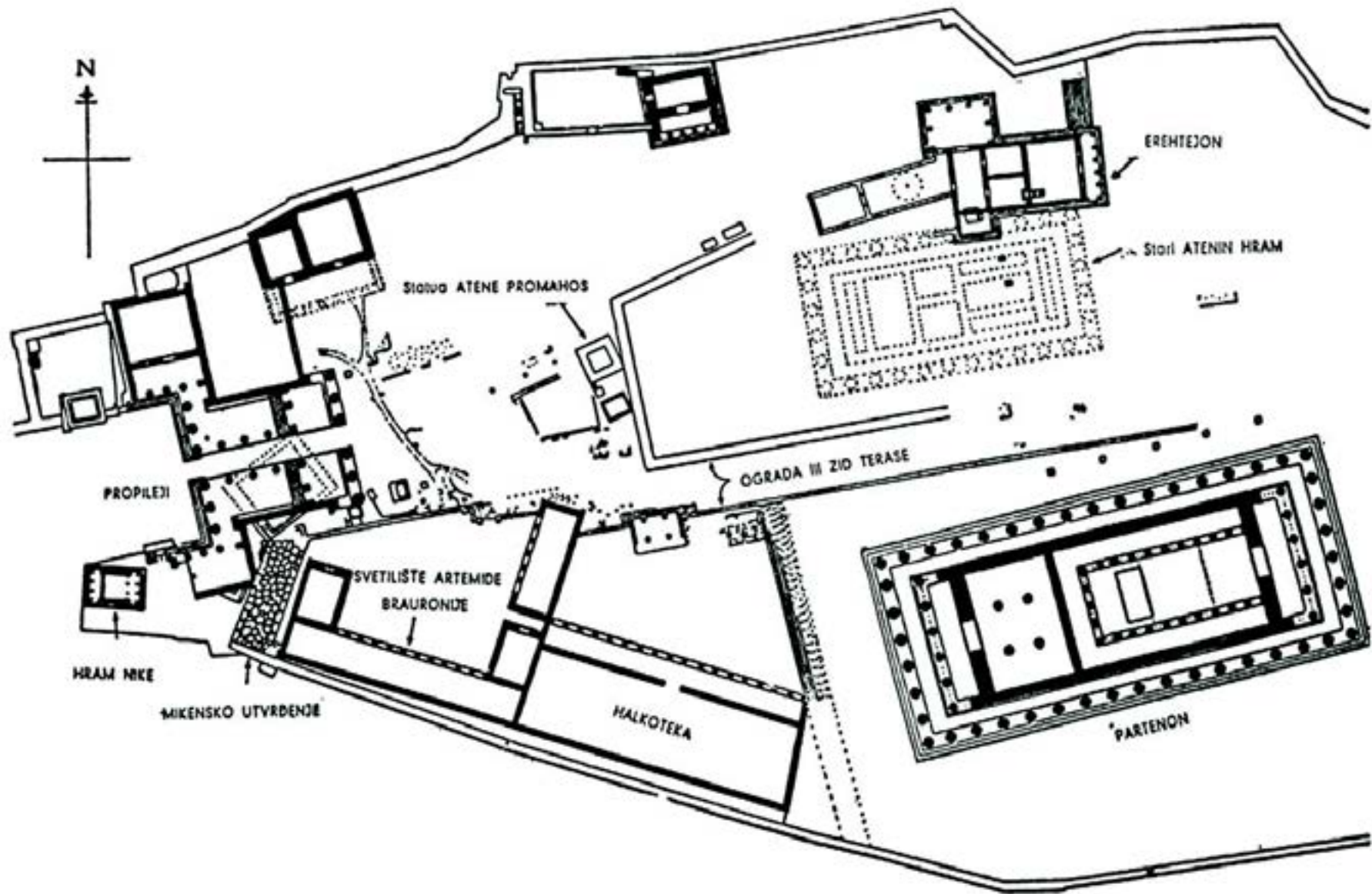
Mali hram nad stenom na zapadnom kraju atinskog Akropolja posvećen boginji pobjede, poznat kao hram Atene Nike

Jonski amfiprostilni hram izgrađen i ukrašen 427-424.

- arhitekta: Kalikrates
- vajar friza hrama na kojem su prikazane borbe Grka i Persijanaca: Alkamen

Dograđena balustrada (410-407) oko severne, južne i zapadne strane hrama ukrašena reljefnim frizom na kojem je predstavljena svečana povorka krilatih Nika

- vajar: Agorakrit i/ili Kalimah

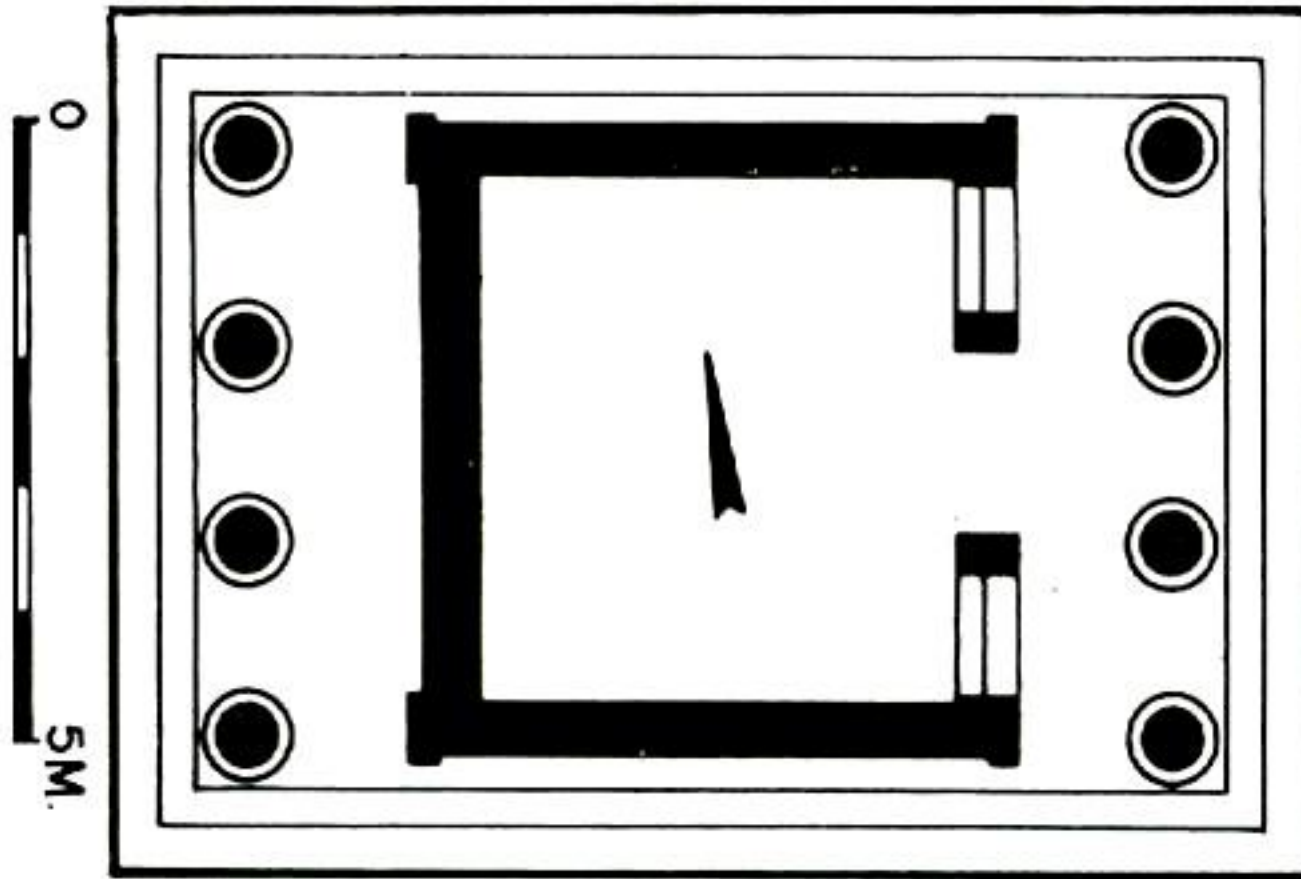
Plan atinskog Akropolja

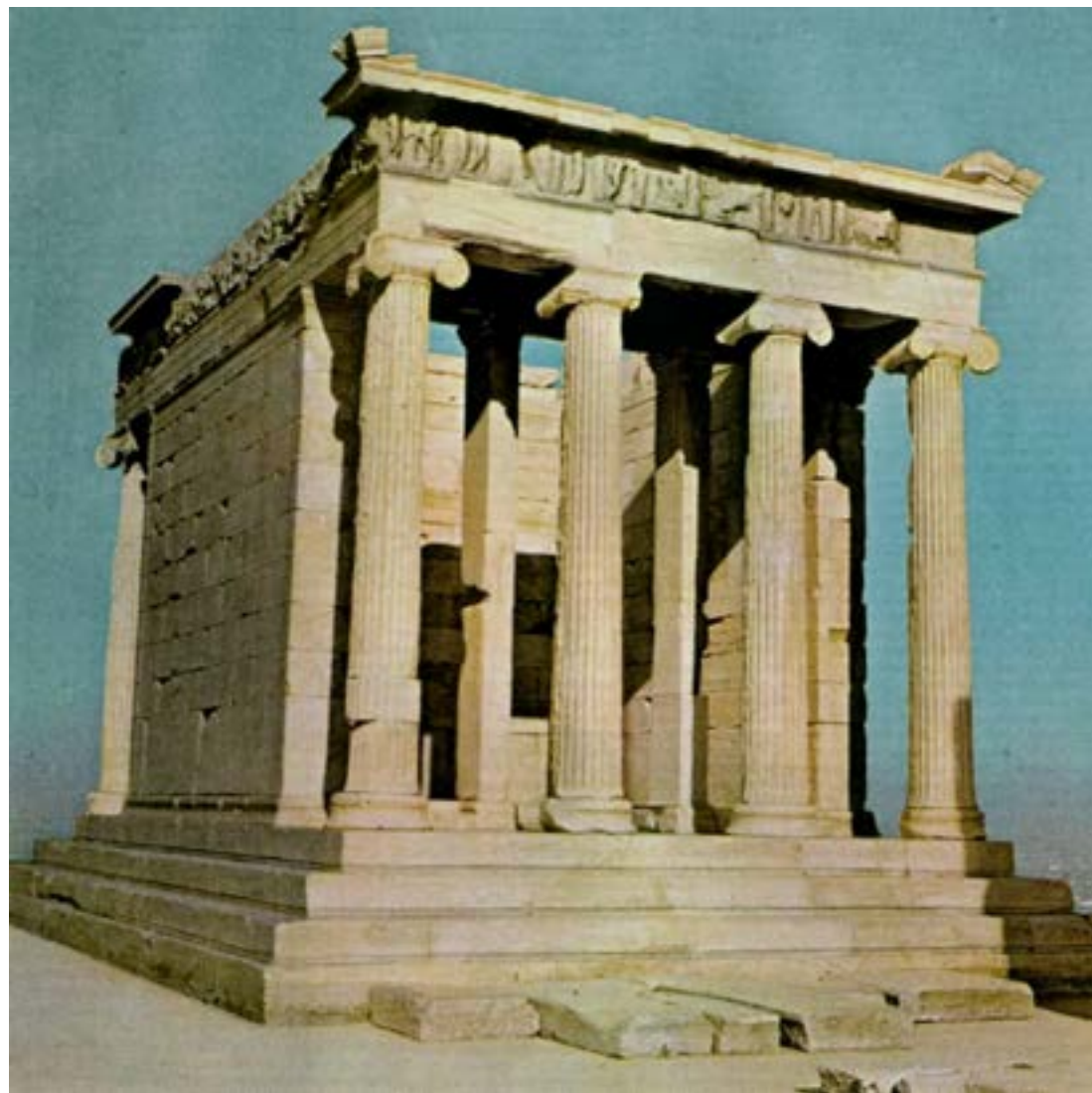
Pogled na atinski Akropolj

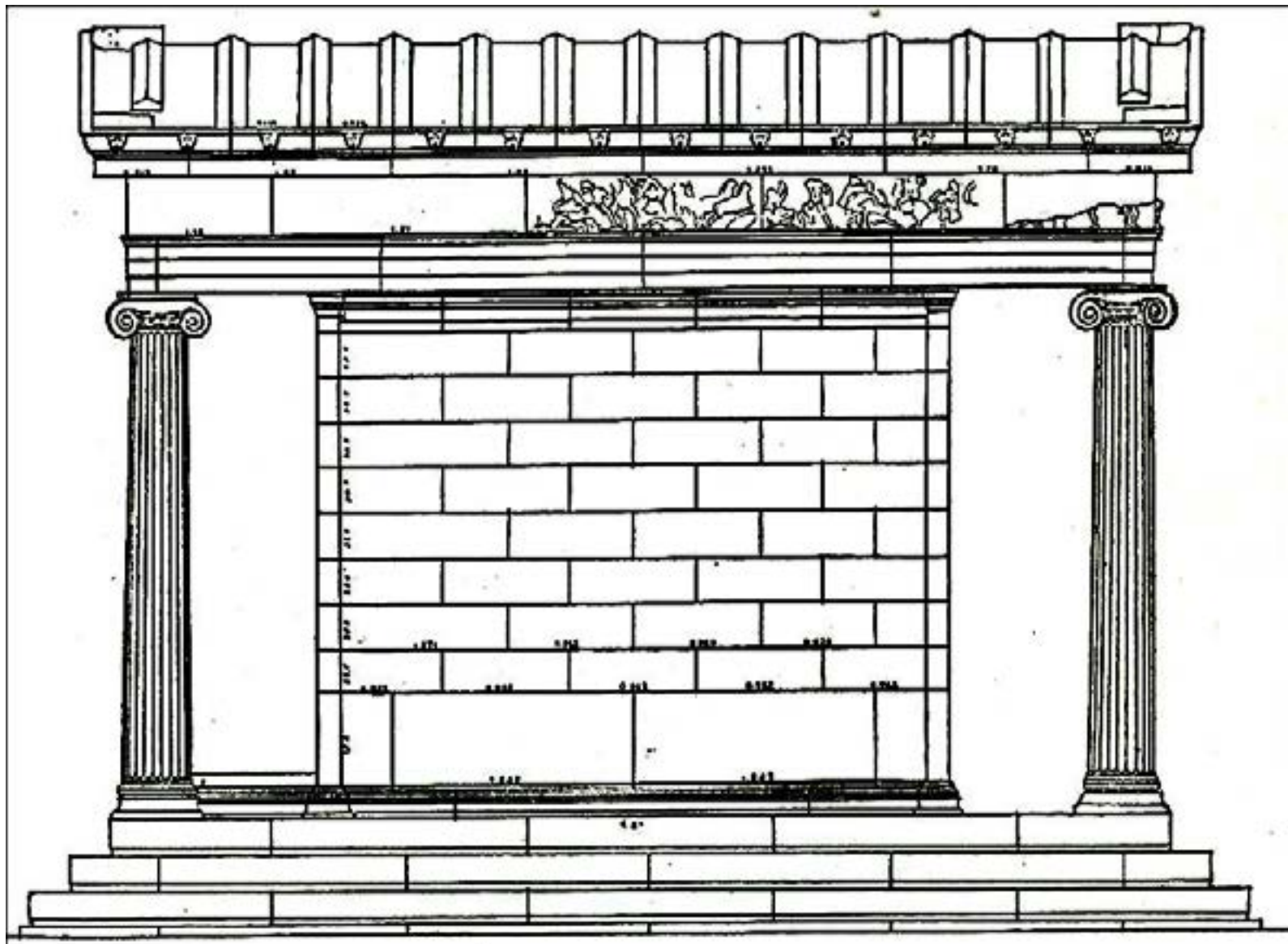
Rekonstrukcija atinskog Akropolja
sa hramom Nike Apteros (427-424) i balustradom hrama (410-410) ■

Plan hrama Nike Apteros (427-424) jonski amfiprostilni hram
Arhitekta Kalikrates
Vajari: friz hrama- Alkamen,
friz balustrade (410-407)- Agorakrit ili Kalimah/ Agorakrit i Kalimah

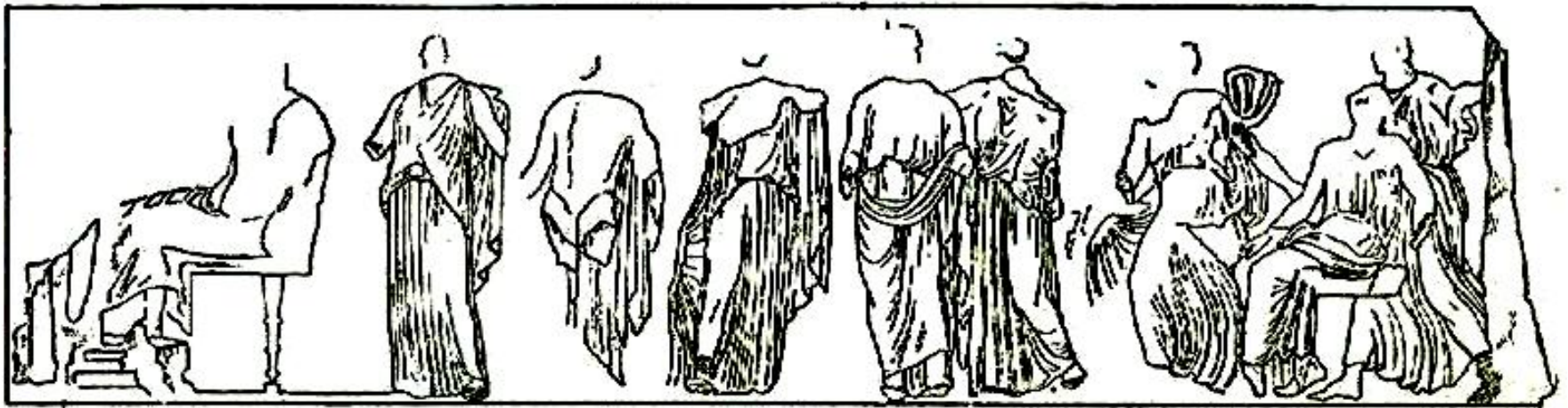
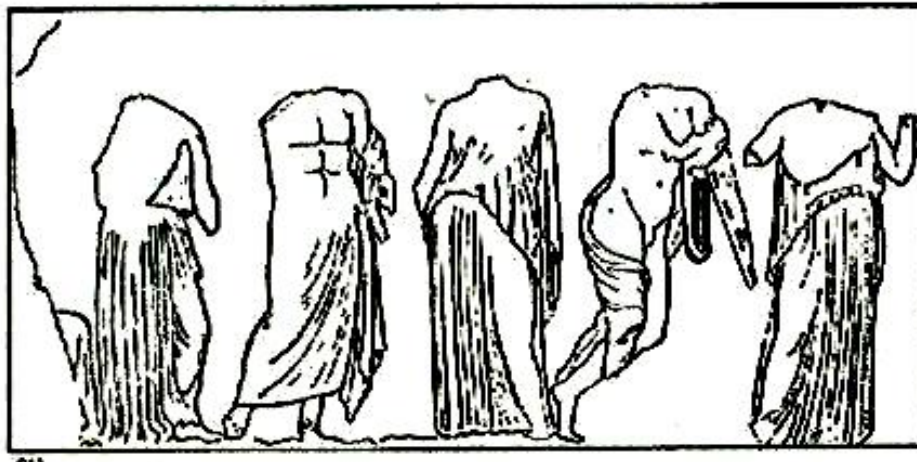
Hram Nike Apteros, 427-424.
arhitekta Kalikrates
vajar friza hrama- Alkamen

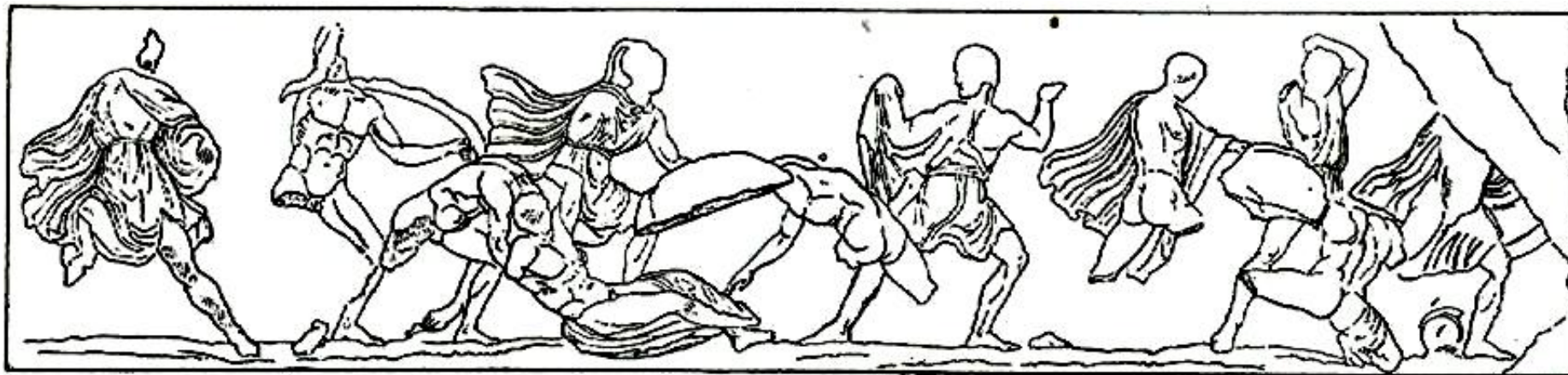
Hram Nike Apteros, 427-424, rekonstrukcija severne strane

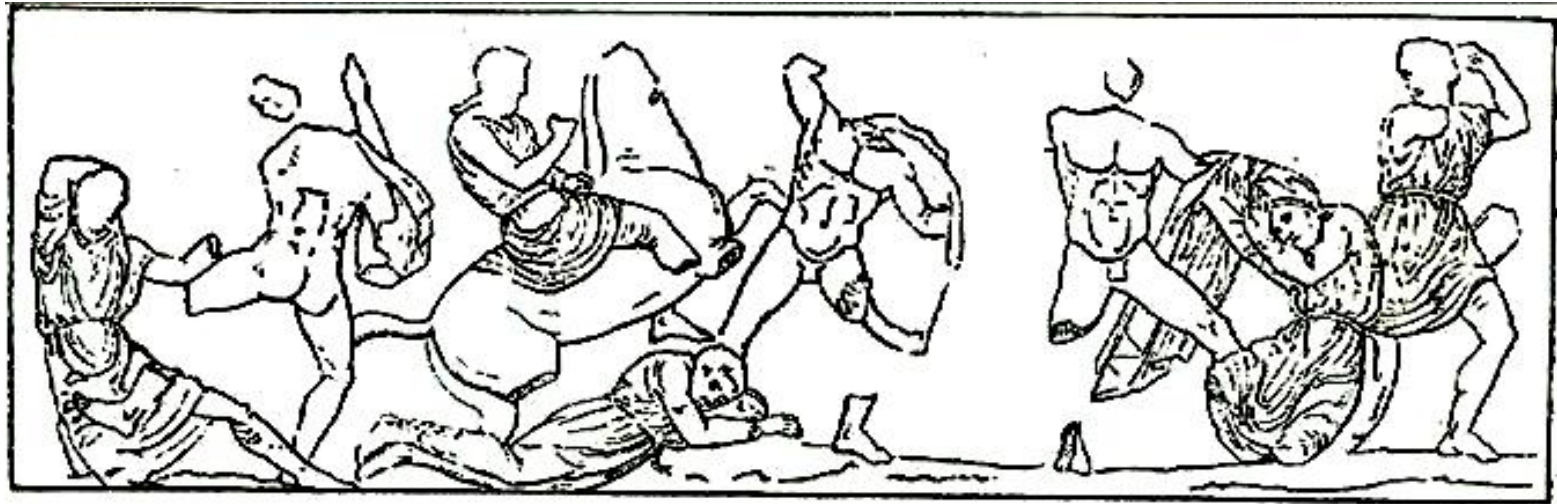
Hram Nike Apteros, friz, Borbe s Persijancima
vajar- Alkamen

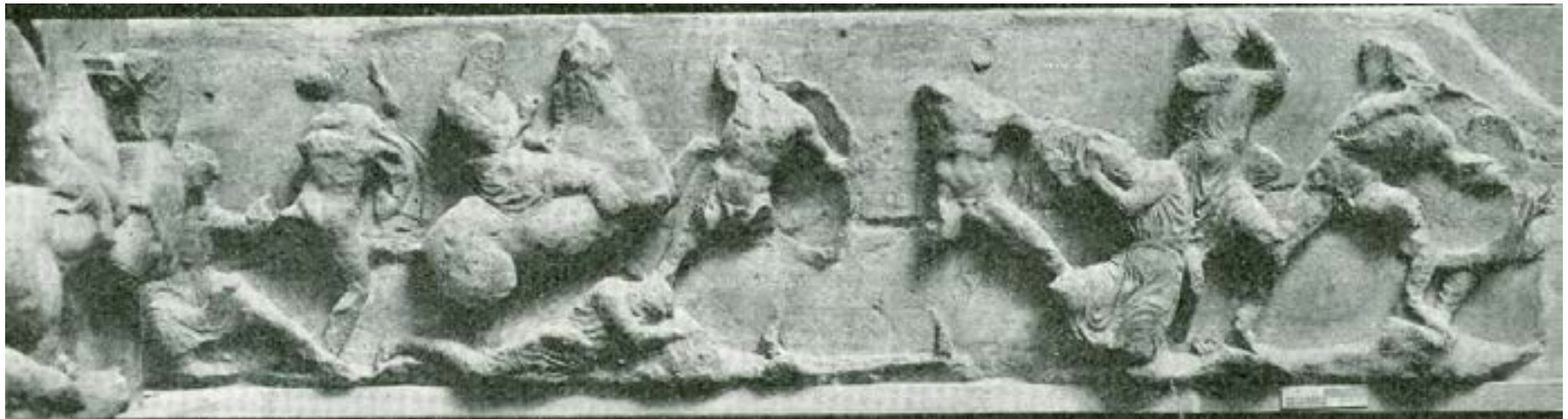
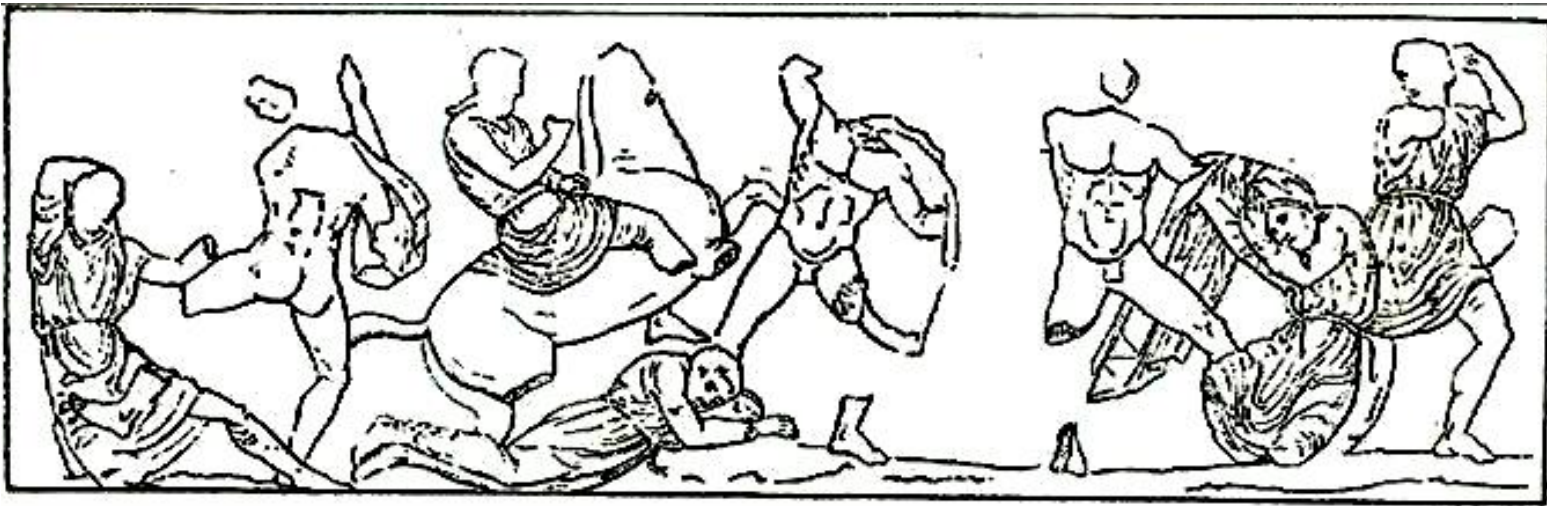
Hram Nike Apteros, istočni friz (iznad ulaza), rekonstrukcija,
Borbe s Persijancima, Alkamen

Hram Nike Apteros, zapadni friz, rekonstrukcija,
Borbe s Persijancima, Alkamen

Hram Nike Apteros, južni friz, rekonstrukcija,
Borbe s Persijancima, Alkamen

Hram Nike Apteros, deo južnog friza,
Borbe s Persijancima, Alkamen

Hram Nike Apteros, deo severnog friza,
Borbe s Persijancima, Alkamen

Hram Nike Apteros, friz, Borbe s Persijancima, Alkamen, kopije na Akropolju koje će biti ugrađene na hram

Hram Nike Apteros, friz, Borbe s Persijancima, Alkamen, kopije na Akropolju koje će biti ugrađene na hram

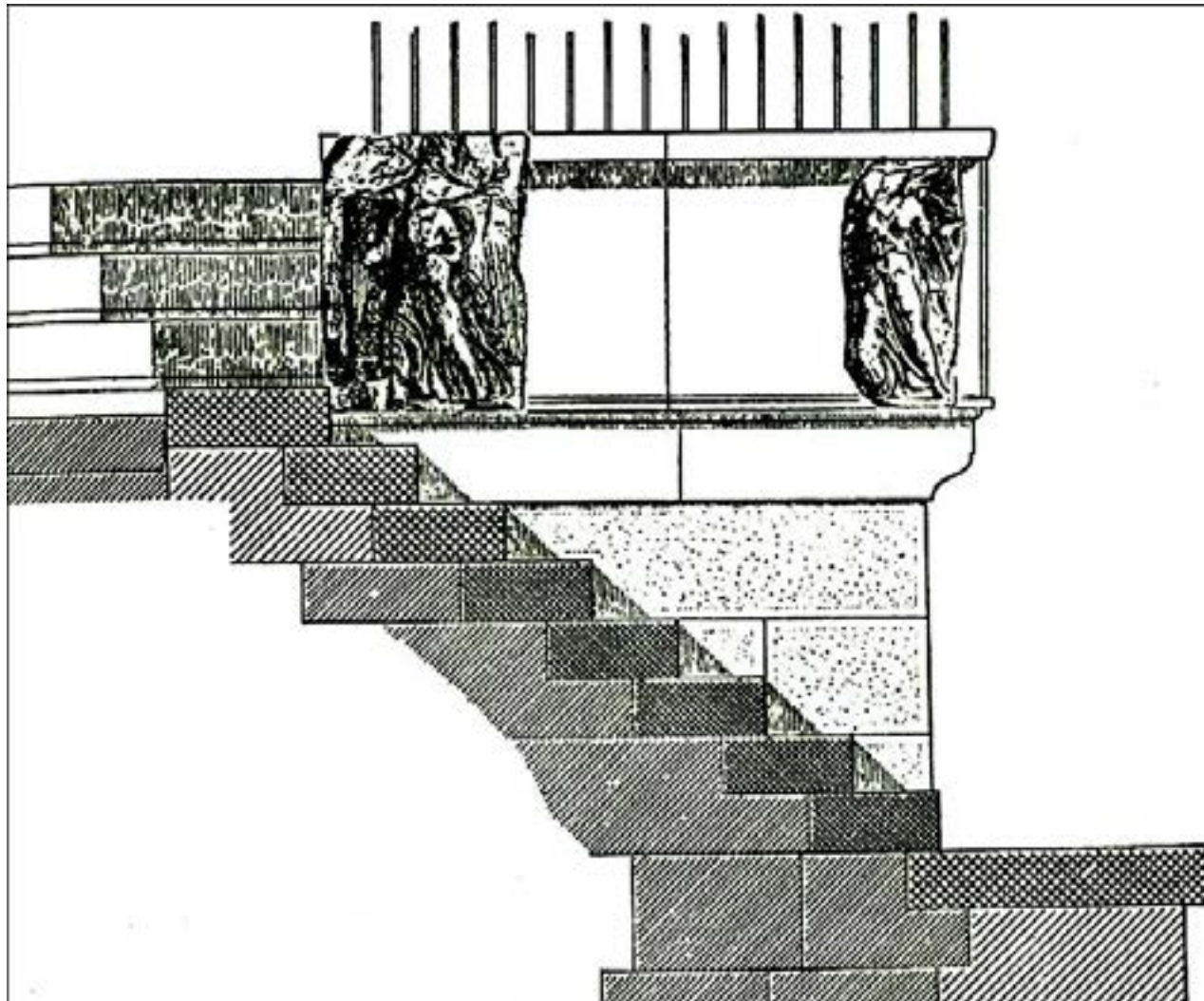
Hram Nike Apteros, friz, Borbe s Persijancima, Alkamen, kopije na Akropolju koje će biti ugrađene na hram, detalj ▪

Hram Nike Apteros, friz, Borbe s Persijancima, Alkamen, kopije na Akropolju koje će biti ugrađene na hram, detalj .

Rekonstrukcija atinskog Akropolja
sa hramom Nike Apteros (427-424) i balustradom hrama (410-407)

Balustrada hrama Nike Apteros, 410-407,
rekonstrukcija reljefa kod stepenica,
vajar Agorakrit i/ili Kalimah

Nike izuva sandalu, detalj
reljefa

balustrade oko severne,
južne i zapadne strane
hrama Nike Apteros

vajar- Agorakrit i/ili
Kalimah

(trenutak pokreta i gotovo
prozirna tkanina koja
vijori i otkriva lepotu
tela)

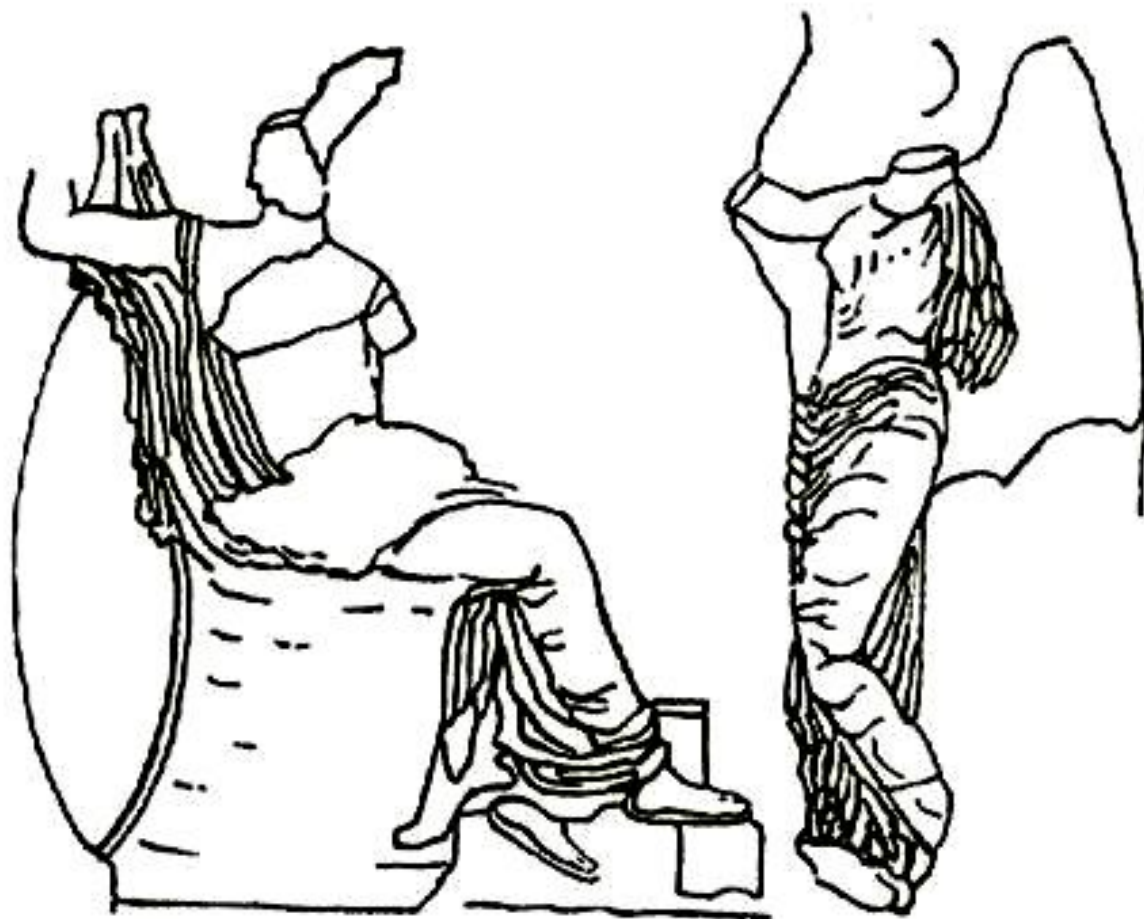
Nike koje prinose žrtve, rekonstrukcija reljefa
balustrade hrama Nike Apteros
vajar- Agorakrit i/ili Kalimah

Nike koje prinose žrtve, balustrada hrama Nike Apteros
vajar- Agorakrit i/ili Kalimah

Nike koje prinose žrtve, balustrada hrama Nike Apteris
vajar- Agorakrit i/ili Kalimah

Nike prinosi žrtvu boginji Ateni, rekonstrukcija reljefa balustrade hrama Nike Apteros vajar- Agorakrit i/ili Kalimah

Nike prinosi žrtvu boginji Ateni, balustrada hrama Nike Apteros
vajar- Agorakrit i/ili Kalimah

Nike prinosi žrtvu boginji Ateni, balustrada hrama Nike Apteros
vajar- Agorakrit i/ili Kalimah

Nike,
detalj reljefa
balustrade hrama Nike
Apteros
vajar- Agorakrit i/ili Kalimah

Nike,
detalj reljefa
balustrade hrama Nike
Apteros
vajar- Agorakrit i/ili Kalimah

Nike izuva sandalu,
detalj reljefa
balustrade hrama Nike
Apteros
vajar- Agorakrit i/ili Kalimah

Alkamen iz Atine

Radio većinom u Atini, naročito u svetilištima

Sledi Fidijinu monumentalnost u koju unosi nežnu i uzdržanu lepotu

Sačuvana dela (u originalu ili u kopijama):

- Afrodita u vrtovima (Kalimah?)
- Hermes Propileos, na ulazu Akropolja
- Friz hrama Nike Apteros
- Hefesteion (Teseion) na atinskoj Agori, metope i frizovi iznad oba portika
- Hekata
- Prokne na atinskom Akropolju

Pripisana dela sačuvana u kopijama:

- Haris (Milost)
- Afrodita d'Este

Uništena dela:

- Skulpture Hefesta i Atene za Hefesteion (Teseion)

Afrodita u vrtovima,
rimska kopija
Alkamen ili Kalimah

Alkamen, Hermes (Propileos? na ulazu Akropolja), 450-430, rimske kopije

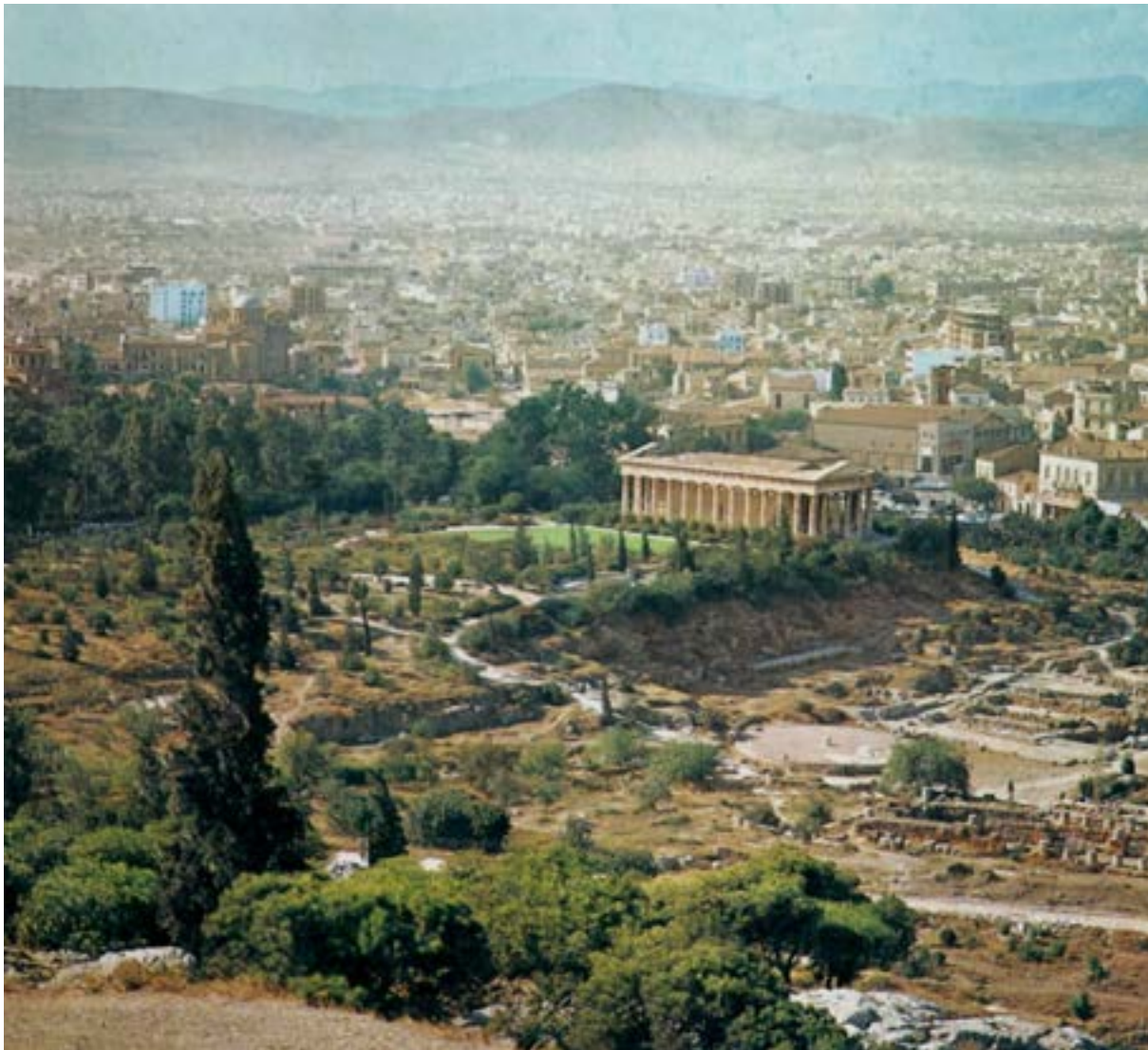
Alkamen, friz hrama Nike Apteros
Borbe s Persijancima

Hram Nike Apteros, deo južnog friza,
Borbe s Persijancima, Alkamen

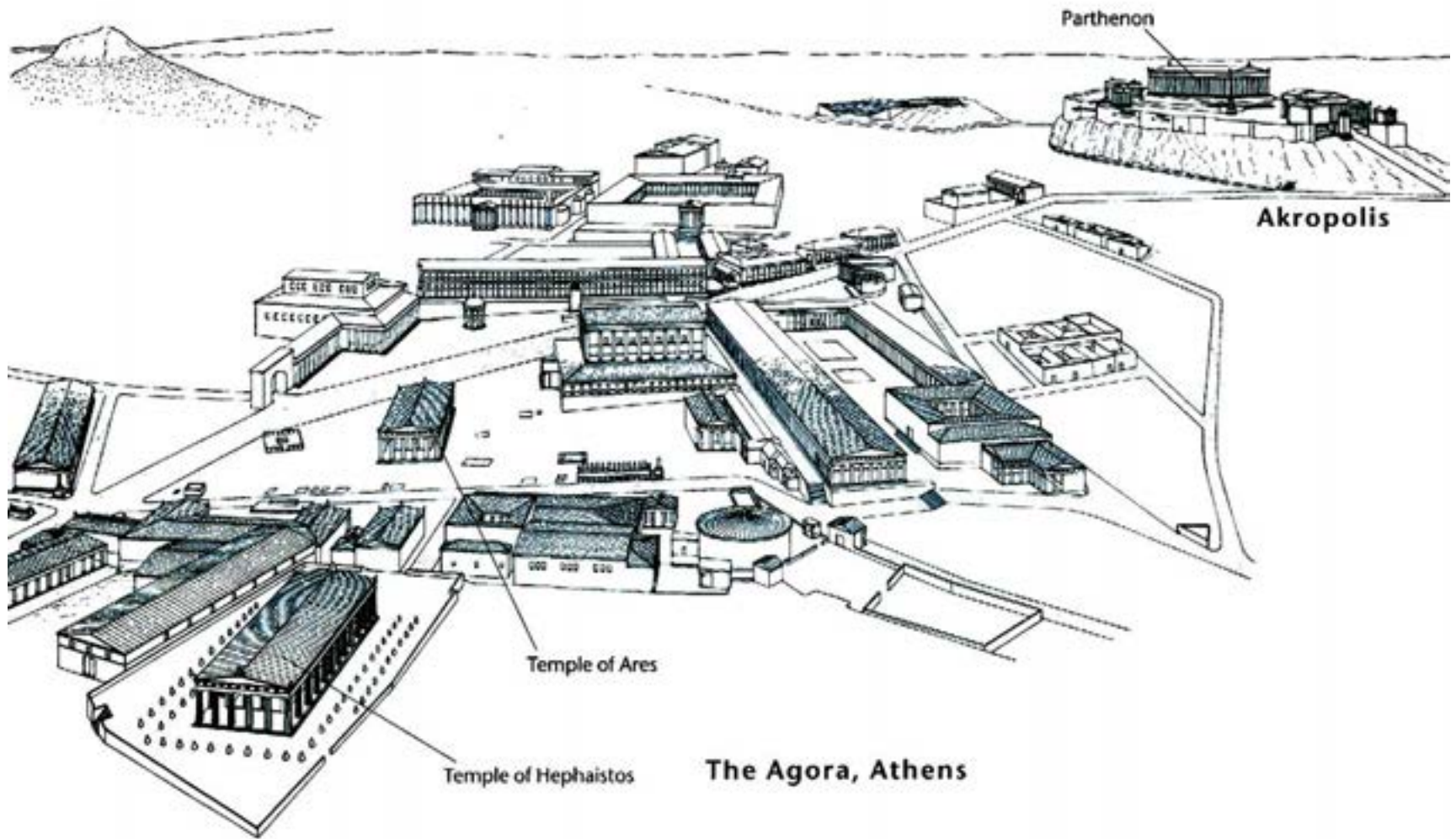

Hram Nike Apteros, deo severnog friza,
Borbe s Persijancima, Alkamen

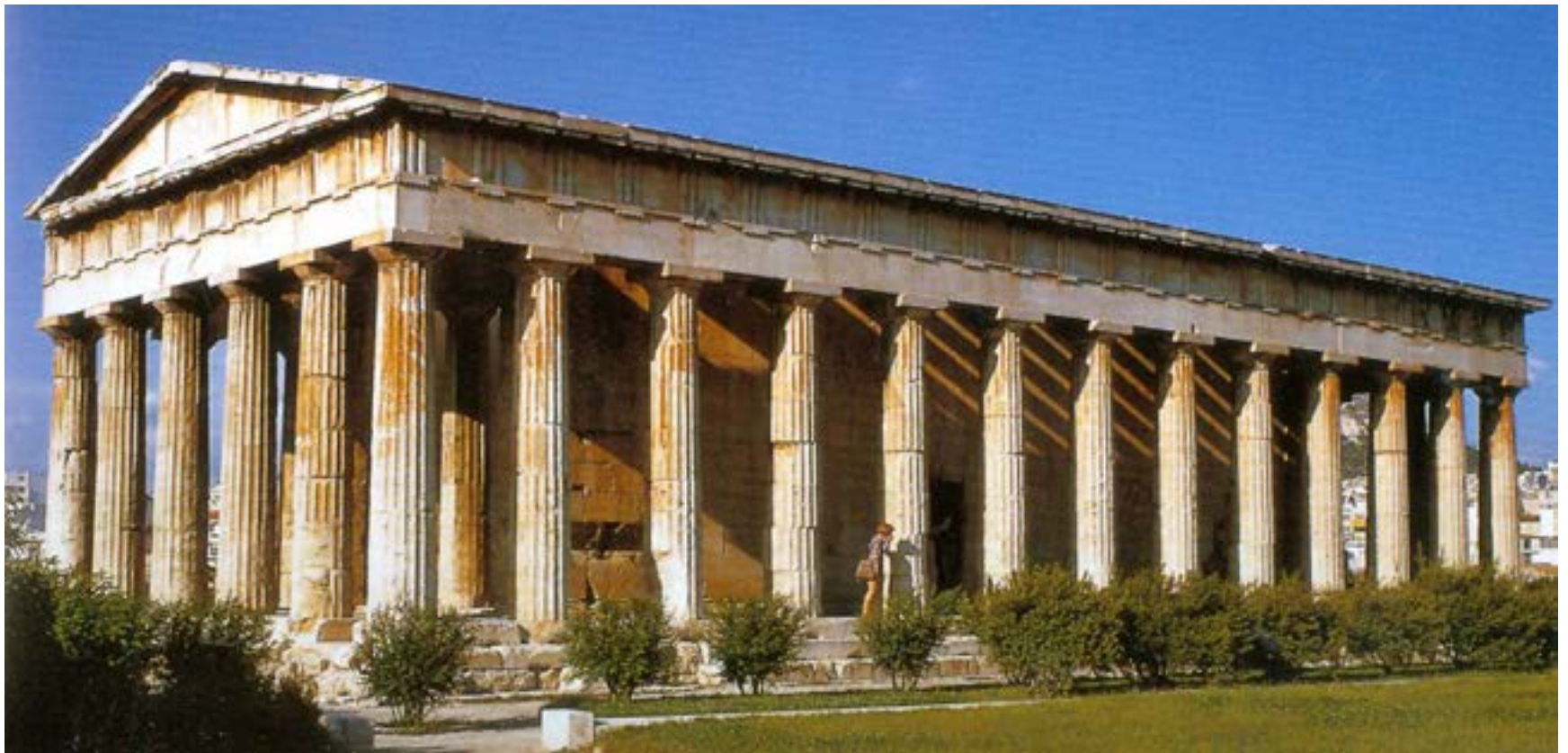

Atina, Agora, pogled na Hefesteion (Teseion)
(dorski heksastilni peripter)

Metope, frizove i skulpture Hefesta i Atene uradio Alkamen

Agora u Atini, plan i položaj u odnosu na Akropolj i položaj Hefesteiona

Hefesteion (Teseion) na atinskoj Agori, pre 432.
pogled sa jugozapada
(friz- istočna strana (okrenuta Agori)- Prizori borbi,
zapadna strana- Kentauromahija)
(sačuvano je 18 metopa sa prizorima Tezejevih podviga,
a izgleda da su neka metopska polja ostala bez ukrasa)
(timpanonska plastika nije očuvana i nije poznato šta je bilo
predstavljeno)

Grupa sa akroterije,
Hefesteion (Teseion)
na atinskoj Agori,
Alkamen,
pre 432.

Hefesteion (Teseion) na atinskoj Agori, rekonstrukcija nekoliko metopa sa južne (levo) i severne (desno) strane sa Tezejevimi podvizima, Alkamen, pre 432.

Tezej je bio atinski heroj
Otac mu je bio kralj Atine Egej (po nekim mitovima Posejdon)

Oslobodio je Atinu danka Kritu (sedam devojaka i sedam mladića za Minotaura)

Egej je ostavio Tezeja da provede detinjstvo izvan Atine sve dok ne bude mogao da pomakne stenu ispod koje mu je ostavio mač, što je Tezej ostvario kada je imao 16 godina

U Atinu se nije uputio morskim putem, već težim, kopnenim

Hefesteion (Teseion) na atinskoj Agori,
rekonstrukcija nekoliko metopa sa južne
(levo) i severne (desno) strane
sa Tezejevim podvizima, Alkamen, pre 432.

Uz put je ubio
diva Perifeta (Hefestovog sina) koji bi
svakog putnika ubijao gvozdenim
topuzom,
Sinidu koji je savijao po dva bora i za njih
povezivao putnike da ih raščereči (na
mestu gde ga je pobedio ustanovio je
Istamske igre),
ogromnu divlju svinju (potomka Tifona i
Ehidne),
razbojnika Skirona koji je terao svakog
prolaznika da mu opere noge i potom ga
bacio sa stene,
Kerkiona koji je rukama stezao i ubijao
putnike i na kraju
razbojnika Damasta (poznatog kao
Prokrust) koji je svakoga ko mu padne u
ruke stavljao na jedan ležaj

1

2

3

4

1

2

3

4

Hefesteion (Teseion) na atinskoj Agori,
rekonstrukcija nekoliko metopa sa južne (levo) i severne (desno) strane
sa Tezejevim podvizima, Alkamen, pre 432.

Hefesteion (Teseion) na atinskoj Agori,
Metope na istočnoj strani (okrenutoj prema Agori), Tezejevi podvizi,
Alkamen, pre 432.

Hefesteion (Teseion) na atinskoj Agori,
Metope na južnoj strani, istočni kraj, Tezejevi podvizi,
Alkamen, pre 432.

današnje stanje (levo)

crteži današnjeg stanja i rekonstrukcije prvobitnog izgleda (desno)

Hefesteion
(Teseion) na
atinskoj Agori,
jugoistočni ugao,
južna strana,
metopa sa
borbom
Tezeja sa
minutauirom,
Alkamen,
pre 432.

Hefesteion (Teseion) na atinskoj Agori, severoistočni ugao,
Metope na severnoj strani, Tezejevi podvizi,
Alkamen, pre 432.

Hefesteion (Teseion) na atinskoj Agori,
Metope na severnoj strani, istočni kraj, Tezejevi podvizi,
Alkamen, pre 432.

današnje stanje (levo)

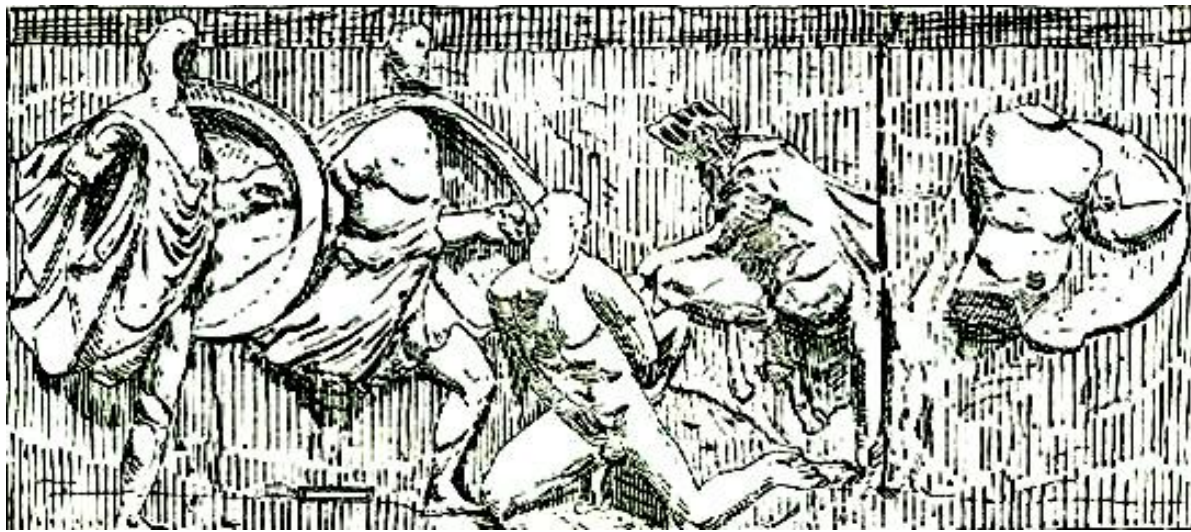
crteži današnjeg stanja i rekonstrukcije prvobitnog izgleda (desno)

Položaj istočnog friza (okrenutog prema središtu Agore)
Hefesteiona (Teseiona) na atinskoj Agori,
Prizori borbi, Alkamen, pre 432.

Hefesteion (Teseion) na atinskoj Agori, rekonstrukcija istočnog friza sa prikazom borbe u prisustvu bogova, Alkamen, pre 432.

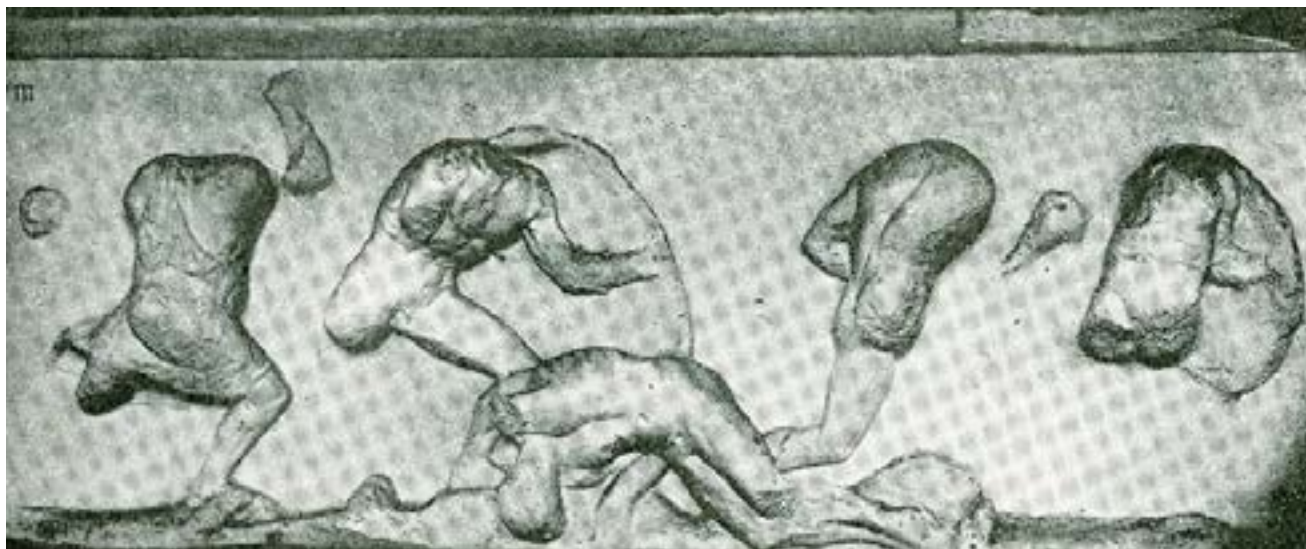
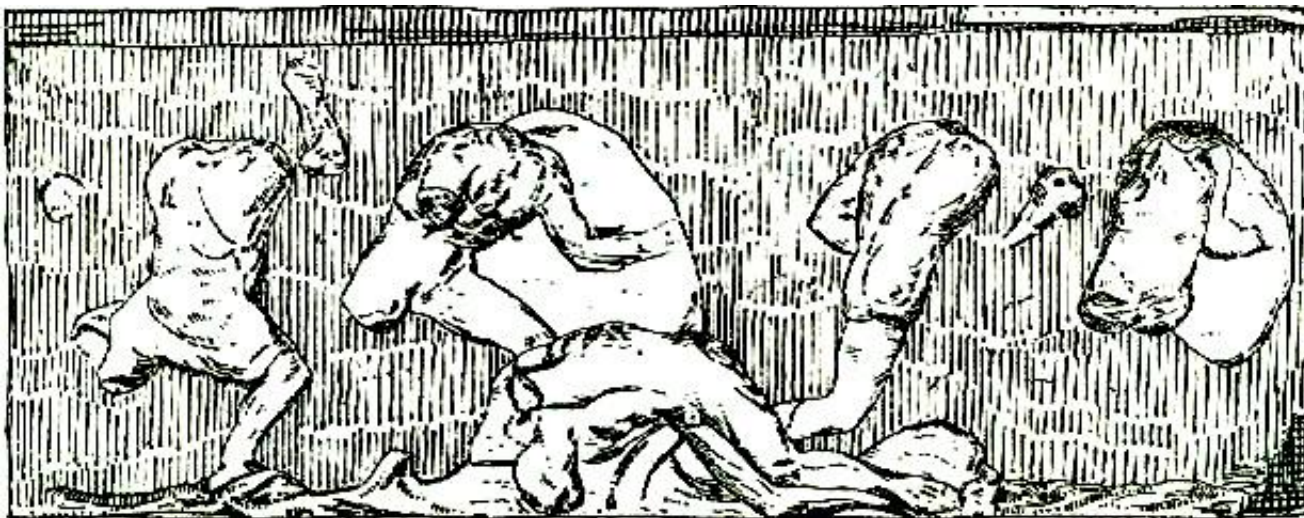
Hefesteion (Teseion) na atinskoj Agori, deo istočnog friza sa prikazom borbe u prisustvu bogova, Alkamen, pre 432.

Istočni friz (okrenut prema Agori) Hefesteiona (Teseiona) na
atinskoj Agori,
južni kraj, Alkamen, pre 432.

Istočni friz (okrenut prema Agori) Hefesteiona (Teseiona) na
atinskoj Agori,
južni deo, Alkamen, pre 432.

Hefesteion (Teseion) na atinskoj Agori, deo istočnog friza sa prikazom borbe u prisustvu bogova, Alkamen, pre 432.

Istočni friz (okrenut prema Agori) Hefesteiona (Teseiona) na atinskoj Agori, srednji deo, Alkamen, pre 432.

Hefesteion (Teseion) na atinskoj Agori, deo istočnog friza sa prikazom borbe u prisustvu bogova, Alkamen, pre 432.

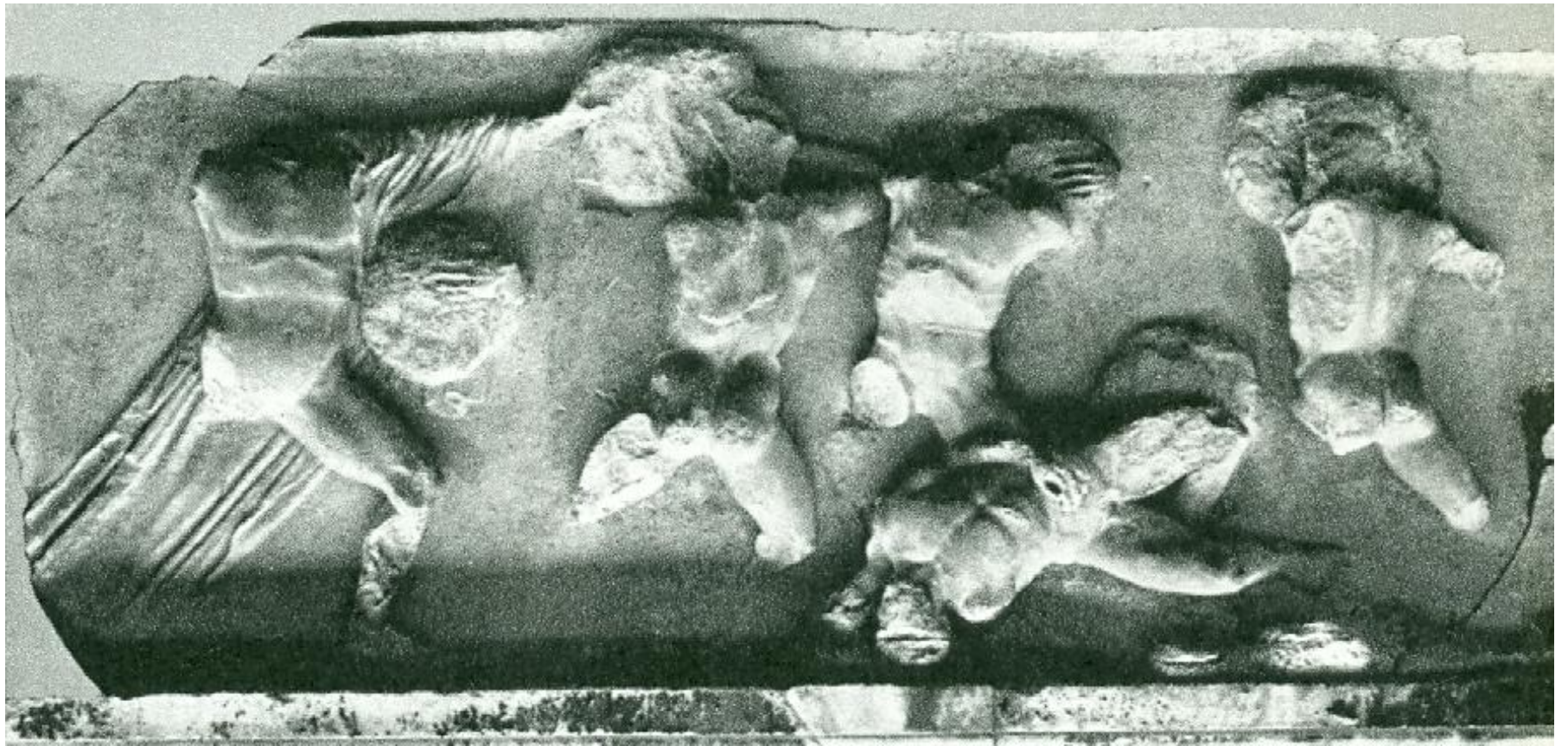
Istočni friz (okrenut prema Agori) Hefesteiona (Teseiona) na
atinskoj Agori,
severni deo, Alkamen, pre 432.

Istočni friz (okrenut prema Agori) Hefesteiona (Teseiona) na atinskoj Agori, severni kraj, Alkamen, pre 432.

Alkamen, detalj istočnog friza
Hefesteiona (Teseiona) na atinskoj Agori, pre 432.

Alkamen, detalj istočnog friza
Hefesteiona (Teseiona) na atinskoj Agori, pre 432.

Položaj zapadnog friza Hefesteiona (Teseiona) na atinskoj Agori,
Kenturomahija, Alkamen, pre 432.

Zapadni friz Hefesteiona (Teseiona) na atinskoj Agori,
severni deo, Alkamen, pre 432.

Zapadni friz Hefesteiona (Teseiona) na atinskoj Agori,
srednji deo, Alkamen, pre 432.

Hefesteion (Teseion) na atinskoj Agori, deo zapadnog friza
Kentauiromahija, Alkamen, pre 432.

Zapadni friz Hefesteiona (Teseiona) na atinskoj Agori,
južni deo, Alkamen, pre 432.

Rekonstrukcija
mogućeg izgleda
uništenih
skulptura Hefesta
i Atene u celi
Hefesteiona
(Teseiona) na
atinskoj Agori,
Alkamen,
pre 432.

Alkamen, Hekata, kopija
(htonska boginja koja drži ključeve Hadovih
kapija i zaštitnica magije, omiljena staništa su
joj bila raskršća na kojima su podizani
žrtvenici i kultne statue)

Alkamen,
Prokne sa atinskog Akropolja

(kći atinskog mitskog kralja
Pandiona, zbog
počinjenog ubistva, ona i
sestra pretvorene su u
ptice)

Pripisano
Alkamenu

Haris (Milost),
kopiija

Afrodita d'Este,
kopiija

Agorakrit sa Parosa

Fidijin učenik, kao i učitelj, pokazivao sklonost ka izradi monumentalne plastike

Dela sačuvana u originalu ili kopijama:

- Reljefi na balustradi hrama Nike Apteros (sa Kalimahom?)
- Statua Nemese (boginje osvete) u Ramnu u severnoj Atici
- Postolje za statuu Nemese (boginje osvete) za njen hram u Ramnu sa motivima iz Trojanskog rata
- Statua Hefesta (pripisana Agorakritu)

Uništena dela poznata iz pisanih izvora:

- Statua Velike majke bogova (Magna Mater Deorum) u Metroonu na atinskoj Agori

Nike koje prinose žrtve, balustrada hrama Nike Apteros, 410-407,
vajar- Agorakrit i/ili Kalimah

Nike prinosi žrtvu boginji Ateni, balustrada hrama Nike Apteros
vajar- Agorakrit i/ili Kalimah

Nike,
detalj reljefa
balustrade hrama Nike
Apteros
vajar- Agorakrit i/ili Kalimah

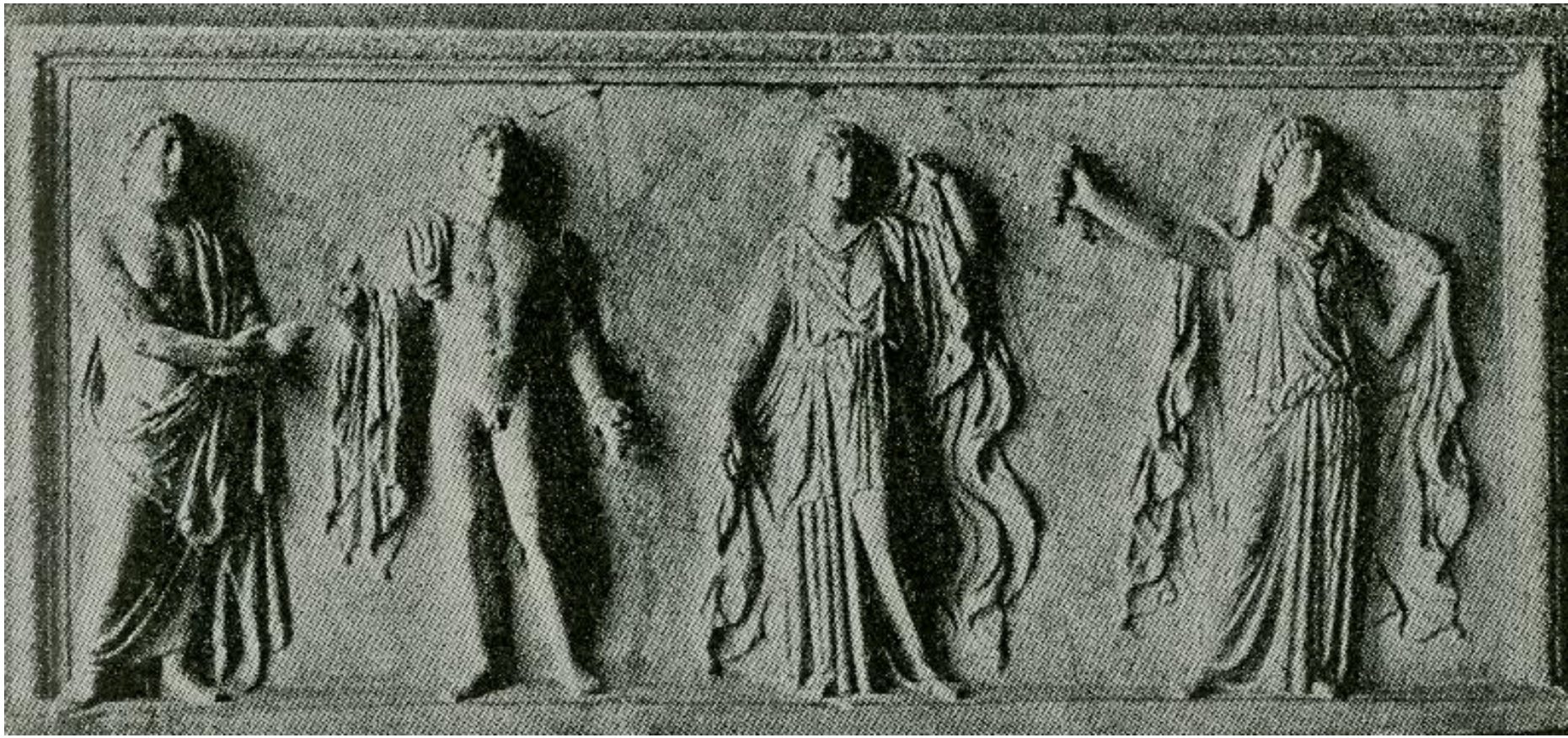
Nike izuva sandalu,
detalj reljefa
balustrade hrama Nike
Apteros
vajar- Agorakrit i/ili Kalimah

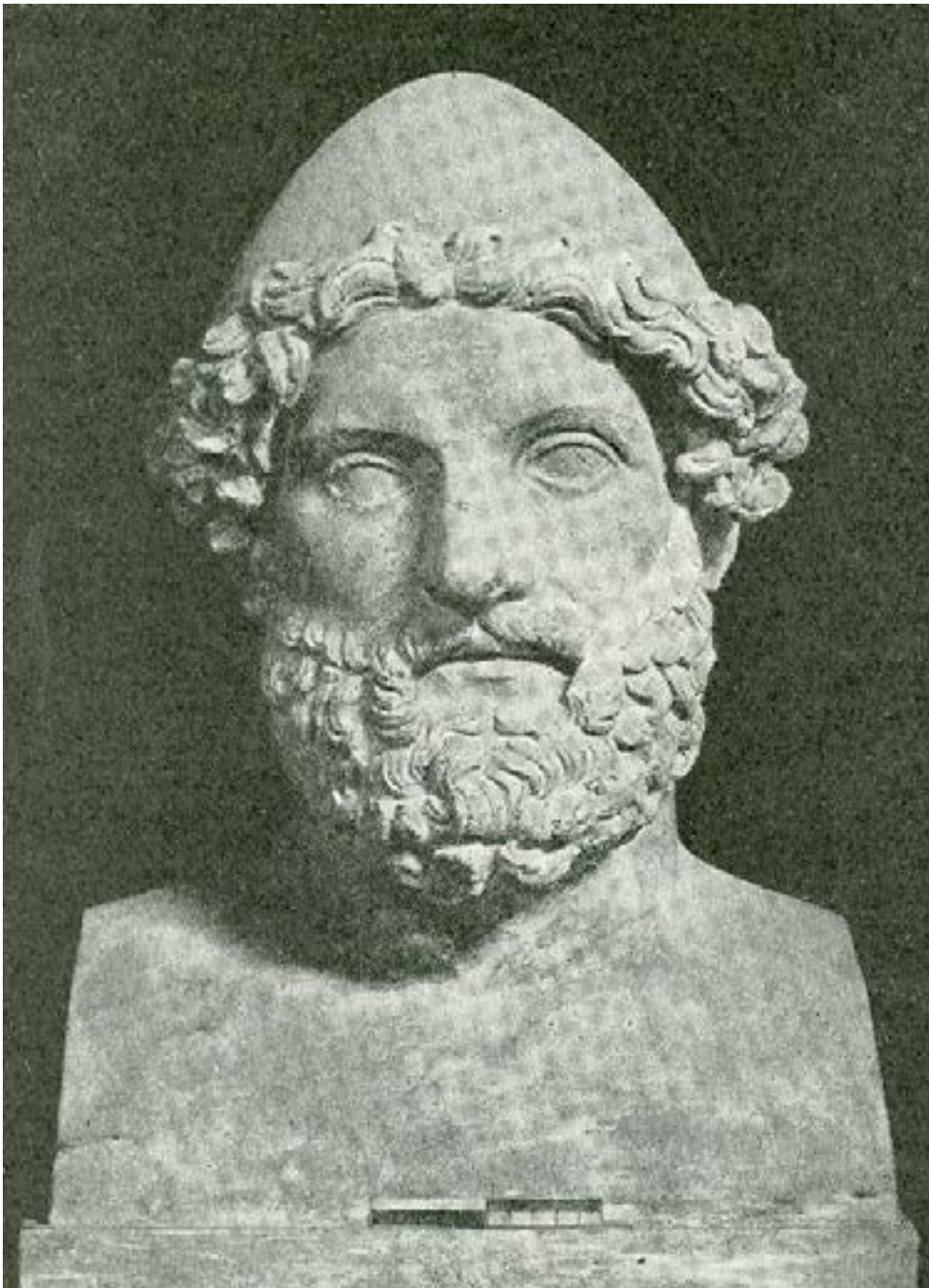
Agorakrit, Statua Nemese (boginje osvete) u Ramnu,
predstava na novcu Pafosa na Kipru
fragment glave sa žljebovima za ukrase na kosi i ušima

Agorakrit, statua Nemese u Ramnu,
reljef postolja, rekonstrukcija,
neidentifikovana tema iz Trojanskog rata

Agorakrit, statua Nemese u Ramnu,
reljef postolja, kopija

Hefest,
pripisano Agorakritu,
kopija

Kresilas sa Krita

Fidijin prijatelj i saradnik, Periklov bliski prijatelj, došao u Atinu sa Krita kao već zreo umetnik

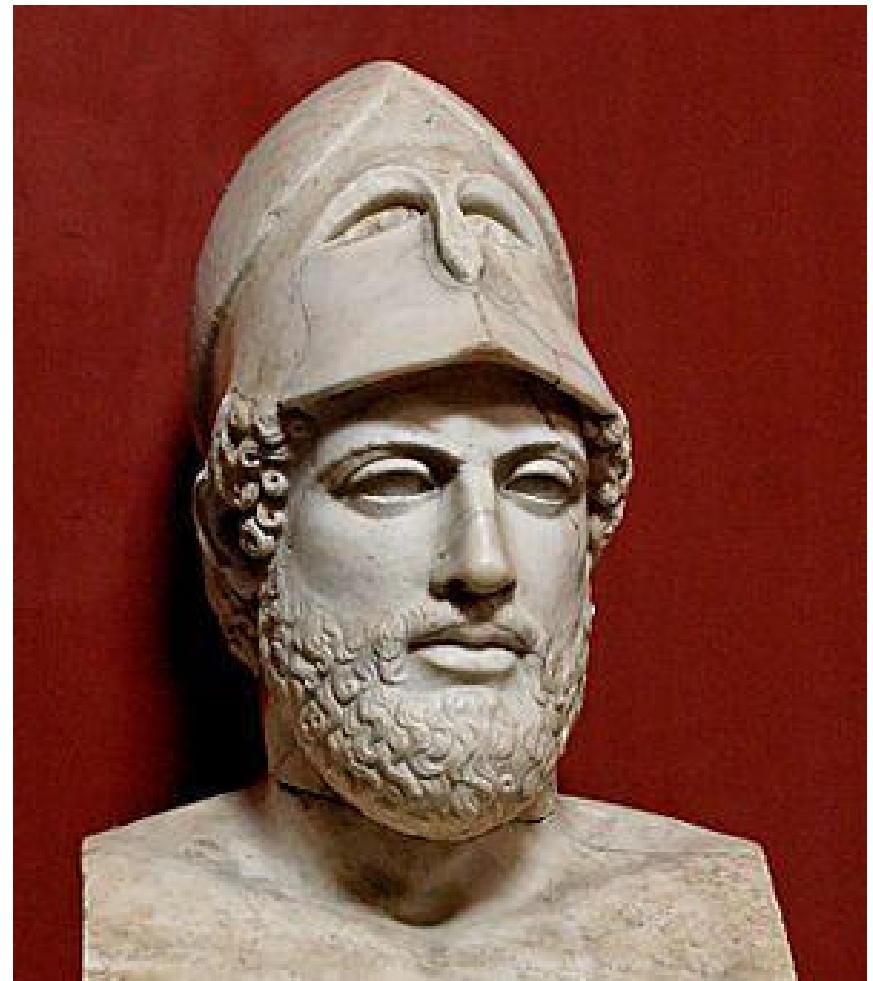
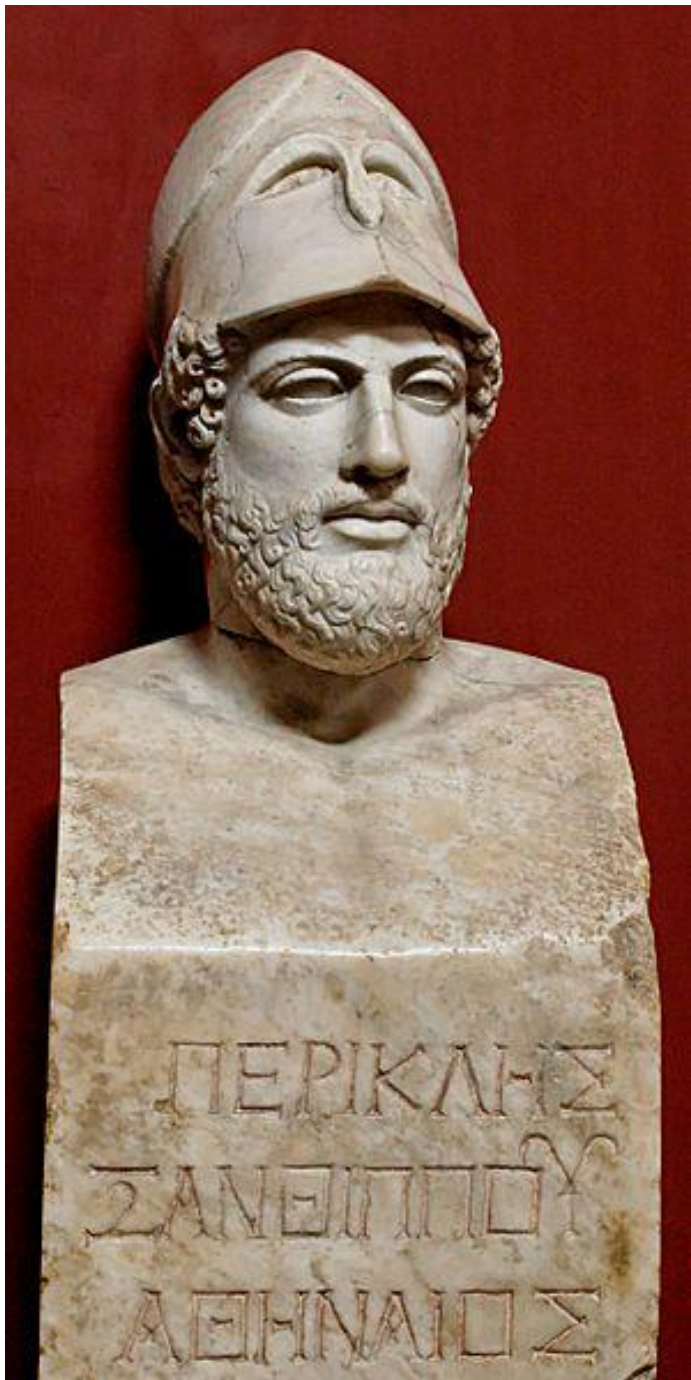
Radio u bronzi

Sačuvana dela (kopije):

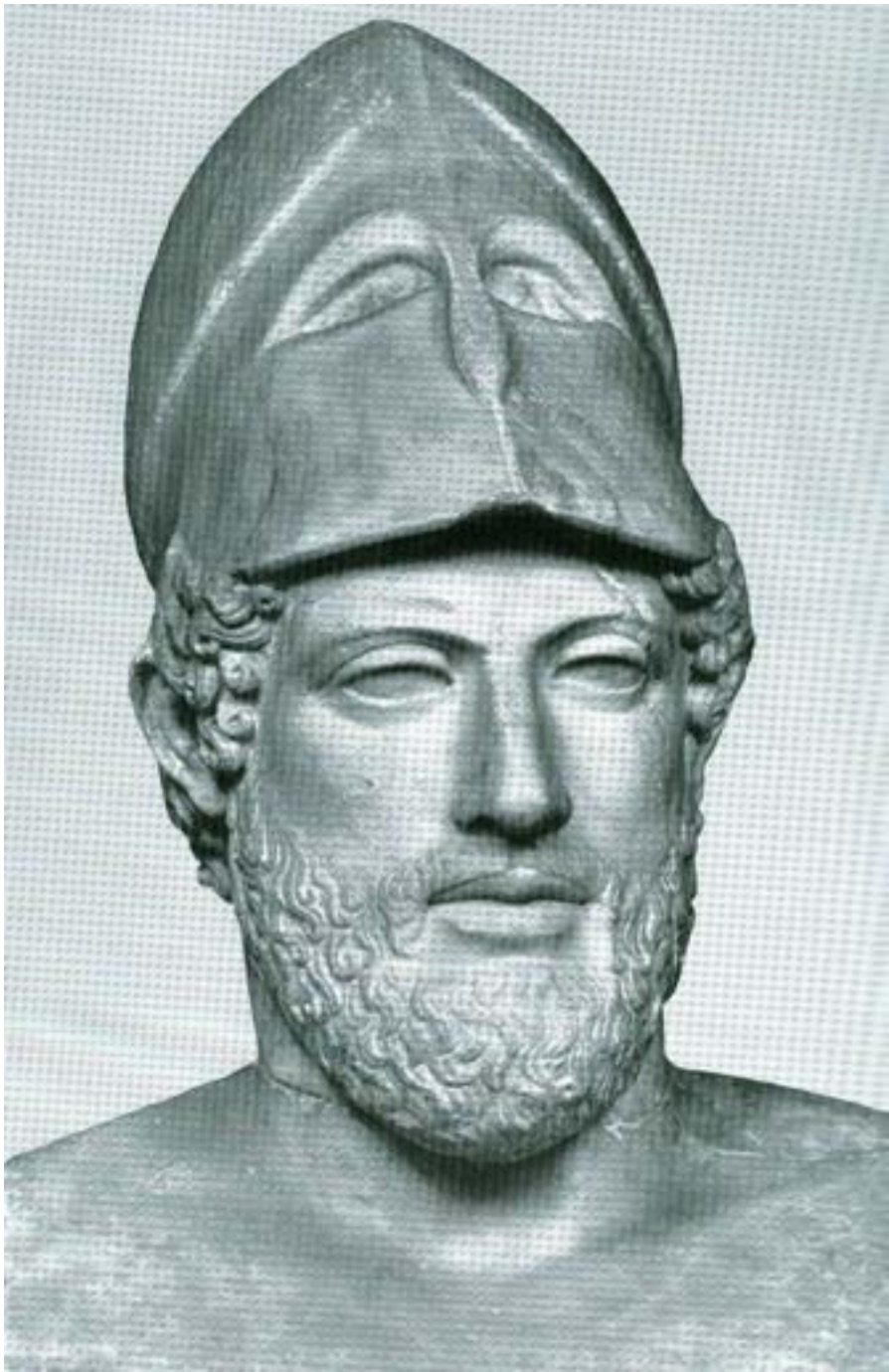
- Perikle sa šlemom, atinski Akropolj, kraj V veka
- Ranjena Amazonka za Efes

Uništena dela poznata iz pisanih izvora:

- Ranjeni ratnik, atinski Akropolj

Kresilas, Perikle sa šlemom, atinski Akropolj, kraj V veka lik složene ličnosti, idealnog grčkog državnika i ratnika

Kresilas,
Perikle sa šlemom,
atinski Akropolj,
kraj V veka

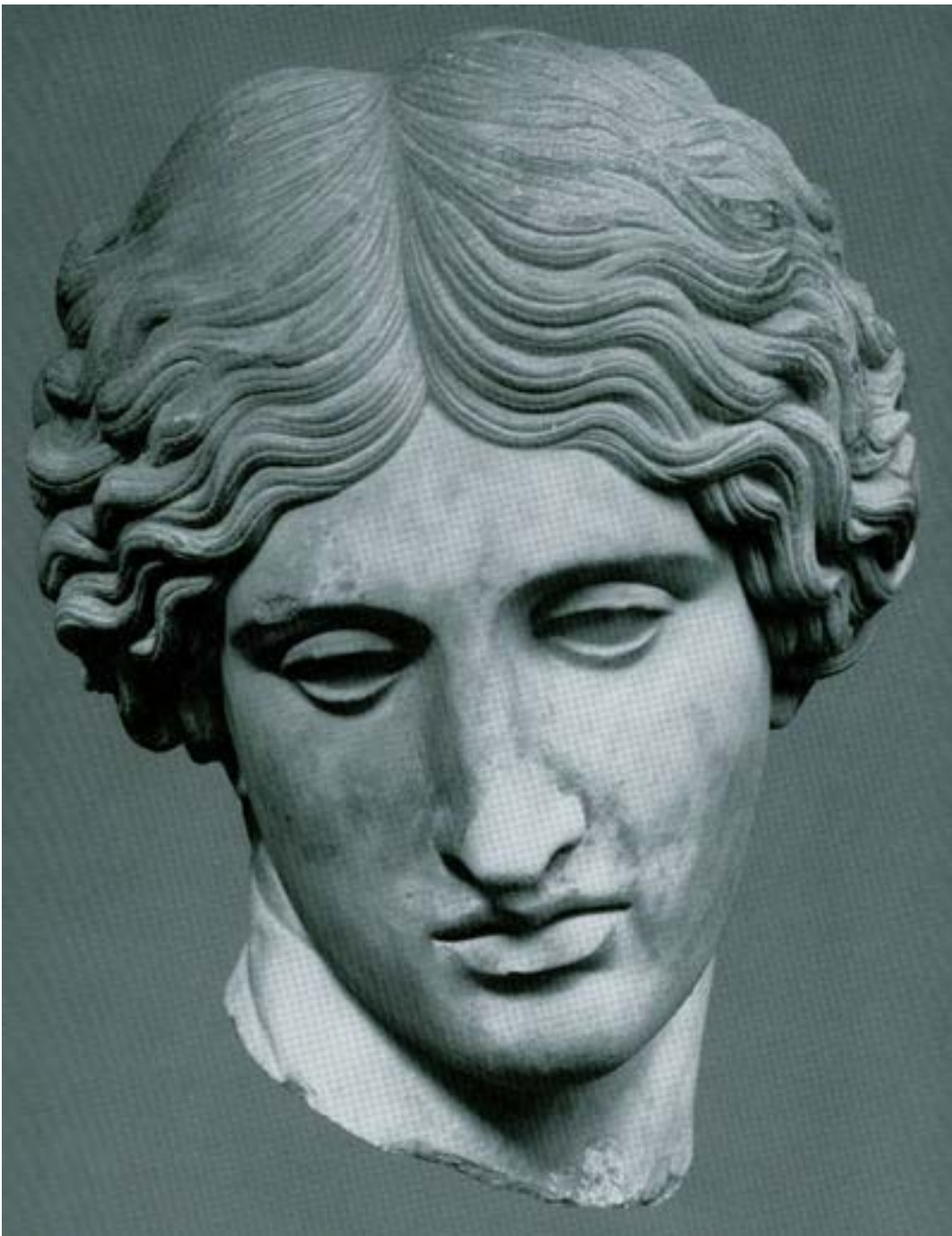

Kresilas,
Ranjena Amazonka
konkurs za Artemidino
svetilište u Efesu,
oko 430.

(tuga, pognuta glava,
pogled se gubi u
daljini)

Dela sa konkursa za skulpturu Ranjene Amazonke Fidiya, Poliklet i Kresilas, oko 430.

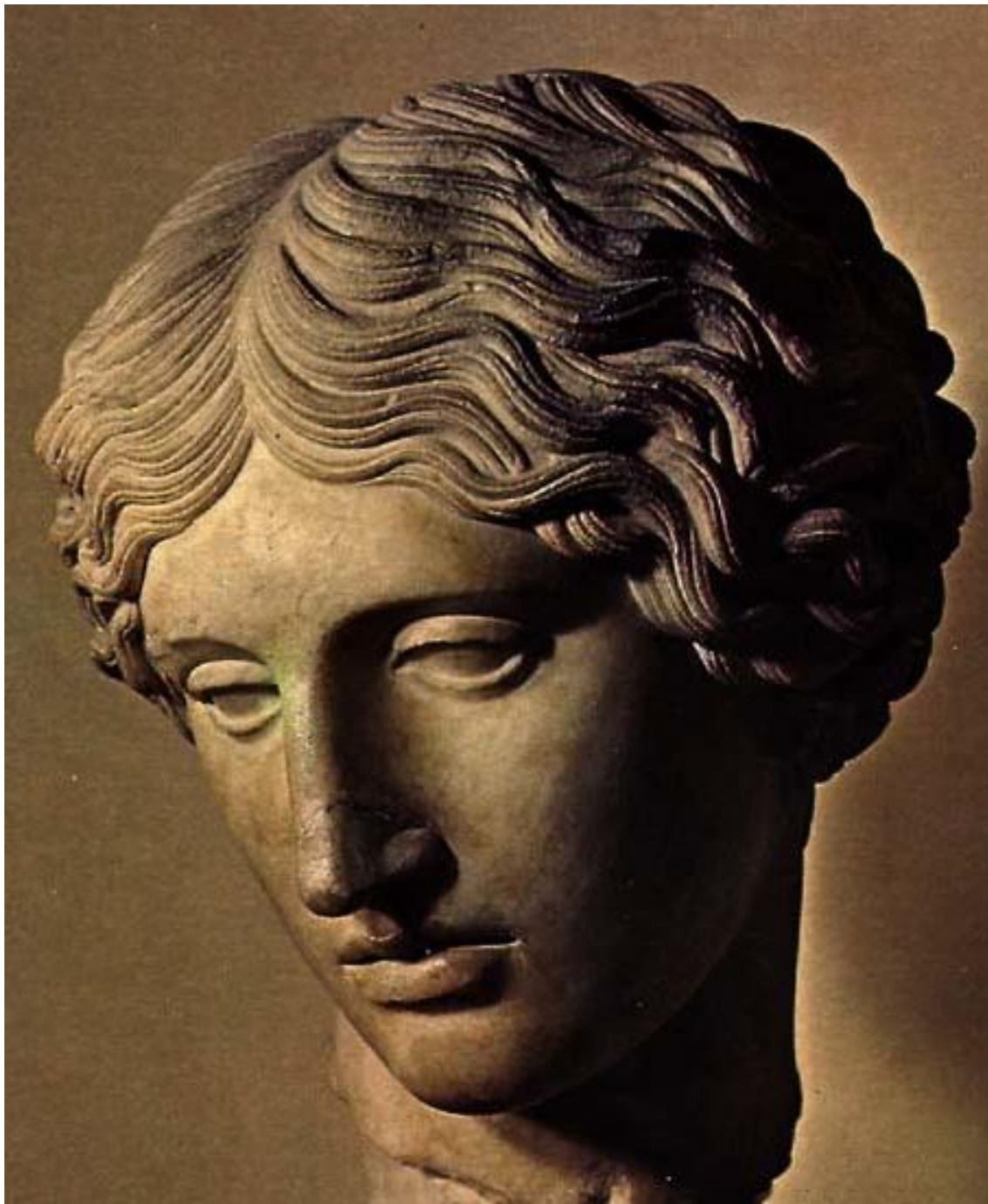
Kresilas, Ranjena
Amazonka

konkurs za
Artemidino
svetilište u
Efesu,

oko 430,

detalj, glava,

(pogled se gubi u
daljini, seta i
tuga)

Kresilas, Ranjena
Amazonka

konkurs za
Artemidino
svetilište u
Efesu,

oko 430,

detalj, glava,

(pogled se gubi u
daljini, seta i
tuga)

Kresilas,
Ranjena Amazonka
konkurs za Artemidino
svetilište u Efesu,
oko 430.

Likios (Mironov sin)
Dečak koji vadi trn iz
stopala "Spinario",
žanr-scena
helenistička kopija

Likios,
Spinario

Likios (Mironov sin), Dečak koji vadi trn iz stopala "Spinario",
žanr-scena, helenistička kopija

Likios (Mironov sin), Dečak koji vadi trn iz stopala “Spinario”,
žanr-scena, helenistička kopija

Kalimah

Najpre radi pod jakim uticajem Polikleeta i Mirona
Kasnije razvija lak pokret izražen kroz prozirnu draperiju

Sačuvana dela (u originalu ili kopiji):

- Reljefi na balustradi hrama Nike Apteros
(sa Agorakritom?)
- Menada
- Afrodita u vrtovima (Alkamen)

Uništena dela poznata iz pisanih izvora:

- Lakedemonska igračica

Pronalasci:

- Korintski kapitel (po Vitruviju)
- "Čuda" u Erehteionu (zlatna lampa i bronzana palma)
- Dleto sa lukom za rad ukoso

Nike koje prinose žrtve, balustrada hrama Nike Apteros, 410-407.
vajar- Kalimah i/ili Agorakrit

Nike prinosi žrtvu boginji Ateni, balustrada hrama Nike Apteros
vajar- Kalimah i/ili Agorakrit

Nike,
detalj reljefa
balustrade hrama
Nike Apteros
vajar- Kalimah i/ili
Agorakrit

Nike izuva sandalu,
detalj reljefa
balustrade hrama
Nike Apteros
vajar- Kalimah i/ili
Agorakrit

Menada,
rimski reljef rađen prema
Kalimahovom delu

Menade, rimski reljefi rađeni prema Kalimahovom delu

Igračice, rimski reljefi rađeni prema Kalimahovom delu

Afrodita u vrtovima,
rimska kopija
Kalimah ili Alkamen

Atinski nadgrobni spomenici

Nadgrobne stele

U nedostatku velikih poduhvata, u vreme krize u Atini veoma daroviti vajari radili su nadgrobne stele

Najreprezentativniji primeri stela nađeni na atinskoj nekropoli Kerameikos
Prizori u tremovima edikula nad kojima su frontoni sa akroterijama

Motivi iz života, intimni i nežni trenuci, koji su više usmereni na psihologiju
ličnosti nego na događaj, prikazani u visokom reljefu koji tehničkim
osobinama podseća na reljefe metopa Partenona

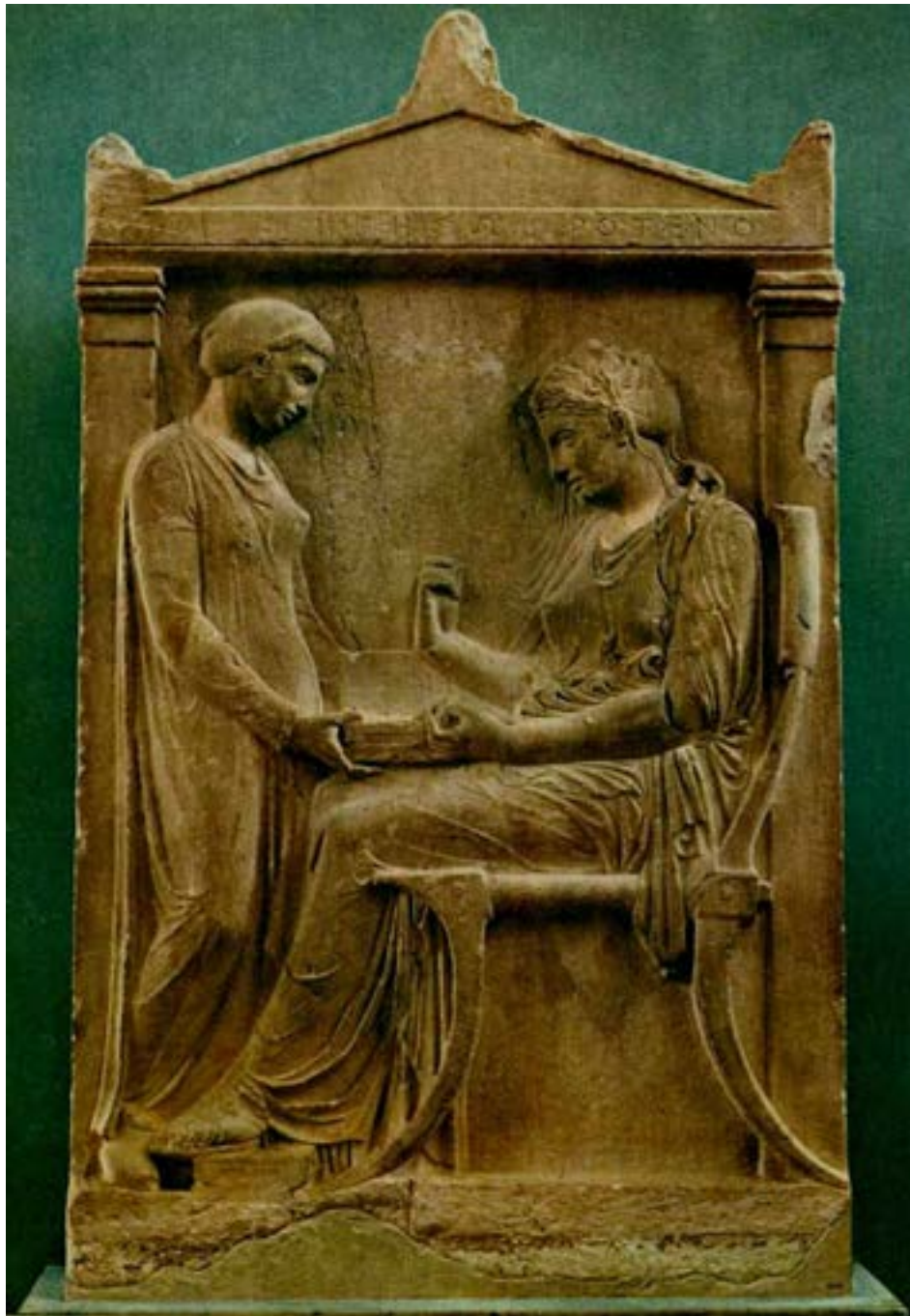
Dimitrije Faleronski (317-307) doneo je zakon o bogatstvu grobova kojim je
zabranjen ovaj običaj

Beli lekiti

Pojavljaju se od sredine V veka kao čisto atički običaj

Bela pozadina kao prazan prostor na kojem se sigurnim crtežom firnisom
predstavljaju različiti prizori

Trodimenzionalnost i skraćenje postignuti lakim potezima

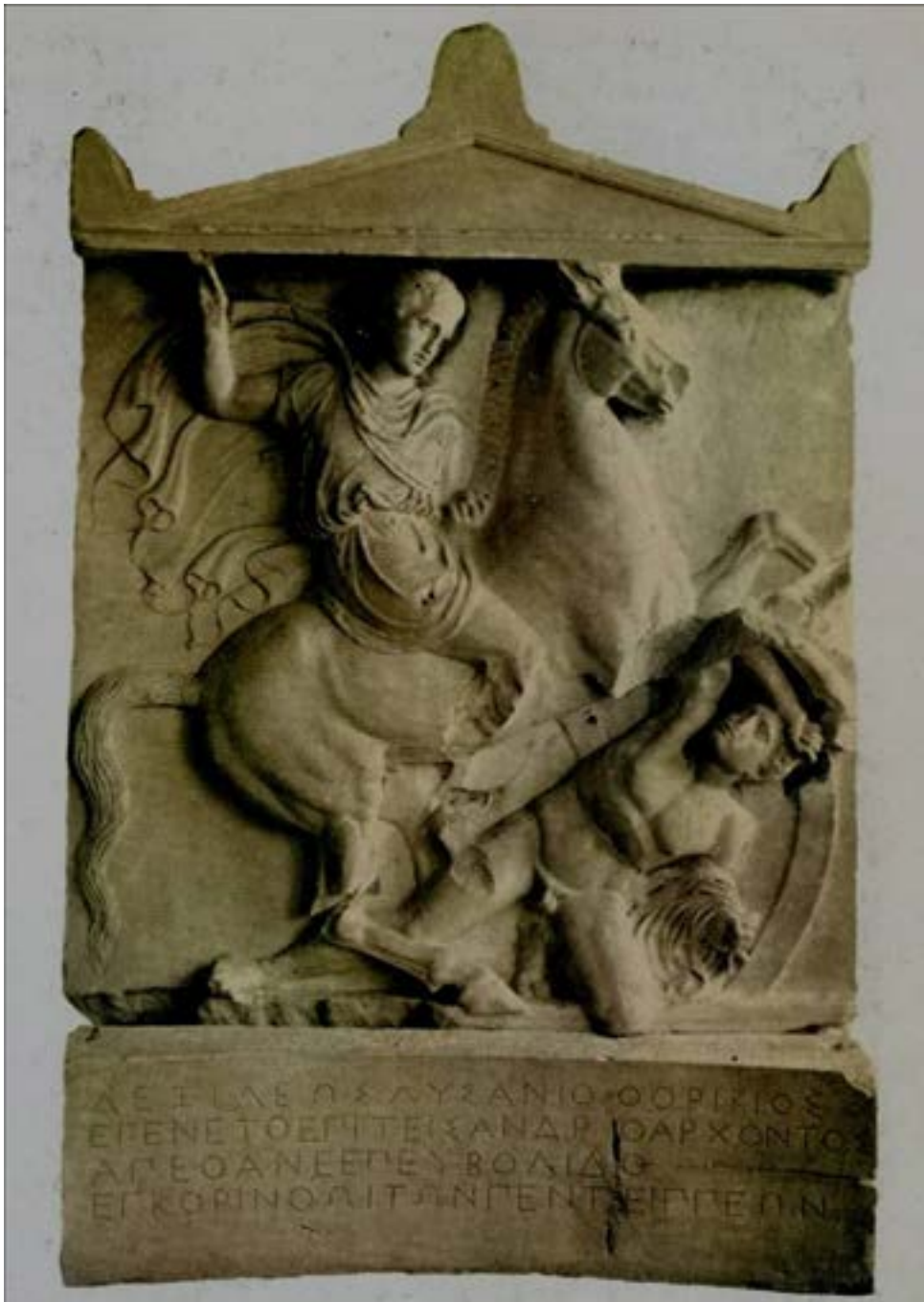

Atinsko groblje
Kerameikos

Hegesina nadgrobna
stela,
oko 400.

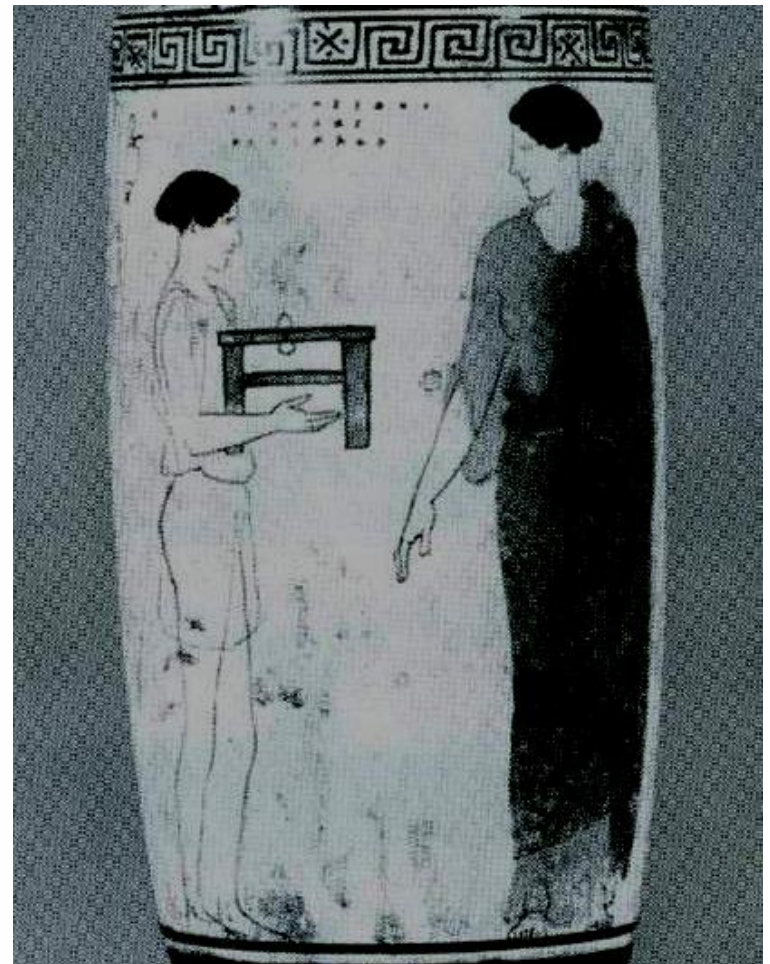
Atinsko groblje Kerameikos, Hegesina nadgrobna stela,
oko 400, detalj

Deksileosova stela,
nakon Korintske bitke
394.

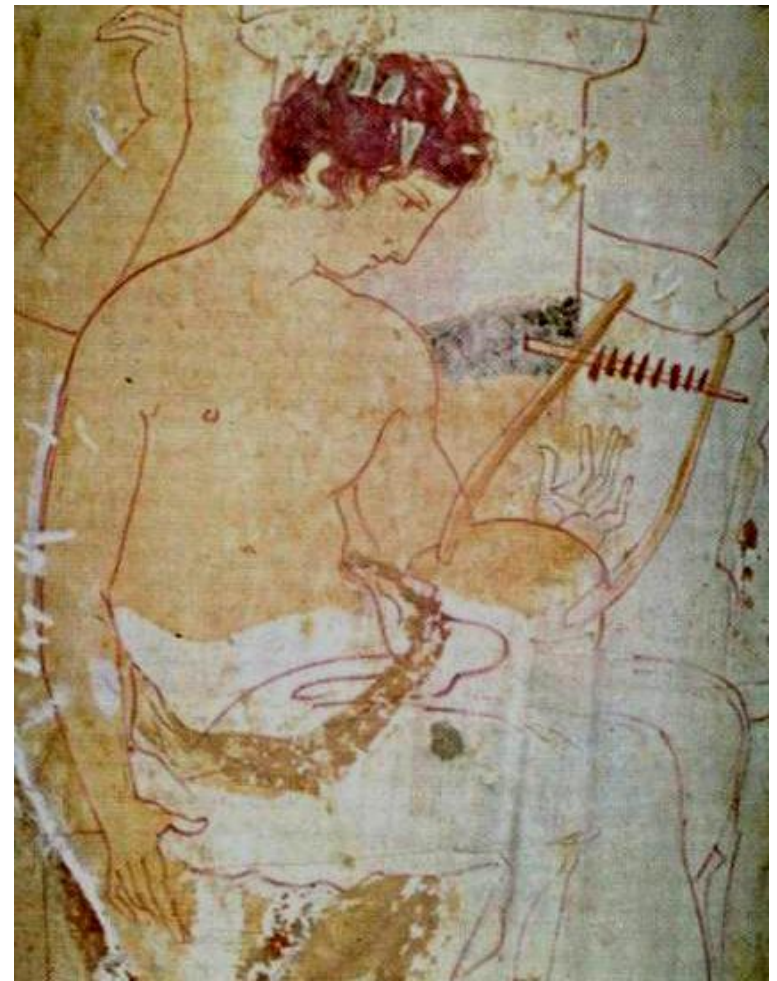
Beli lekit iz Eretrije,
oko 450.
Poseta grobu

Beli lekit Slikara Ahila,
oko 450-440.
Žena sa služavkom

Beli lekit iz Eritrije,
oko 430.
(tuga i bol izraženi
naklonom glave)

Beli lekit Slikara trsaka,
oko 420-410.

Fragment atičkog
belog lekita,
oko 425-410.

Mejdijasov slikar, hidrija, oko 410.
Otmica Leukipovih kćeri i Herakle u vrtu Hesperida
Reprodukovanje scena velikih razmera, pretrpanost i šarenilo

Mejdijasov slikar, hidrija, oko 410.
detalj, Otmica Leukipovih kćeri

Novac, kratak pogled na promene u novčarstvu

Zamisao da se kuju metalne ispupčene pločice određene težine sa jasno prepoznatljivom šarom nastala je u VII veku u Maloj Aziji

Broj vrsta novca u opticaju bio je veliki, a novčane emisije bile su prilično male

Svaki grad-država imao je svoj novac sa posebnim znakom čiji se uzorak često menjao

Zbog stalne potražnje za novim uzorcima nastala je potreba za posebnim stručnjacima koji su radili modele i ponekad se i potpisivali

Na aversu i reversu obično su predstavljani bogovi zaštitnici određenih gradova-država

U načinu obrade novca mogu se pratiti stilske razlike koje često odgovaraju promenama u monumetalnoj umetnosti

256

Novac
Posejdonije, oko 525.
Kaulonije, oko 500.

Novac Sirakuze, oko 479.

Novac Etne, oko 470.

Novac Naksosa, oko 460.

Novac Sirakuze, oko 413-400.

Novac Sirakuze, 415-400.

Novac Katanije, oko 415-400.

Novac

Mende u Makedoniji, oko 450-425.
sa Krima, oko 350.